

ESTUDIS PREVIS
Estratègia IVM
Infraestructura Verda de Mataró

Els espais oberts, els marges i el verd urbà
Una nova mirada sobre la planificació territorial, preservant i
potenciant els serveis ecosistèmics per a la sostenibilitat de la vida

**Ajuntament
de Mataró**

Índex de continguts

1. Introducció. La infraestructura verda i els serveis ecosistèmics
2. Els àmbits de la infraestructura verda de Mataró
3. El sòl forestal del Montnegre i el corredor
4. Espai intermedi entre la C-32 i el Montnegre i el corredor
5. El sòl agrícola de les Cinc Sènies
6. Els marges de la ciutat
7. El verd urbà

Cap a la revalorització socioecològica del territori per a la sostenibilitat de la vida

La comunicació ***“Infraestructura verda: millora del capital natural d’Europa”*** de la Comissió del Parlament Europeu, de 6 de maig de 2013, al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social europeu i al Comitè de les Regions és el referent i punt de partida de la necessitat de valoració i aprofitament sostenible dels serveis ecosistèmics. Allí s’hi defineix la **infraestructura verda** com :

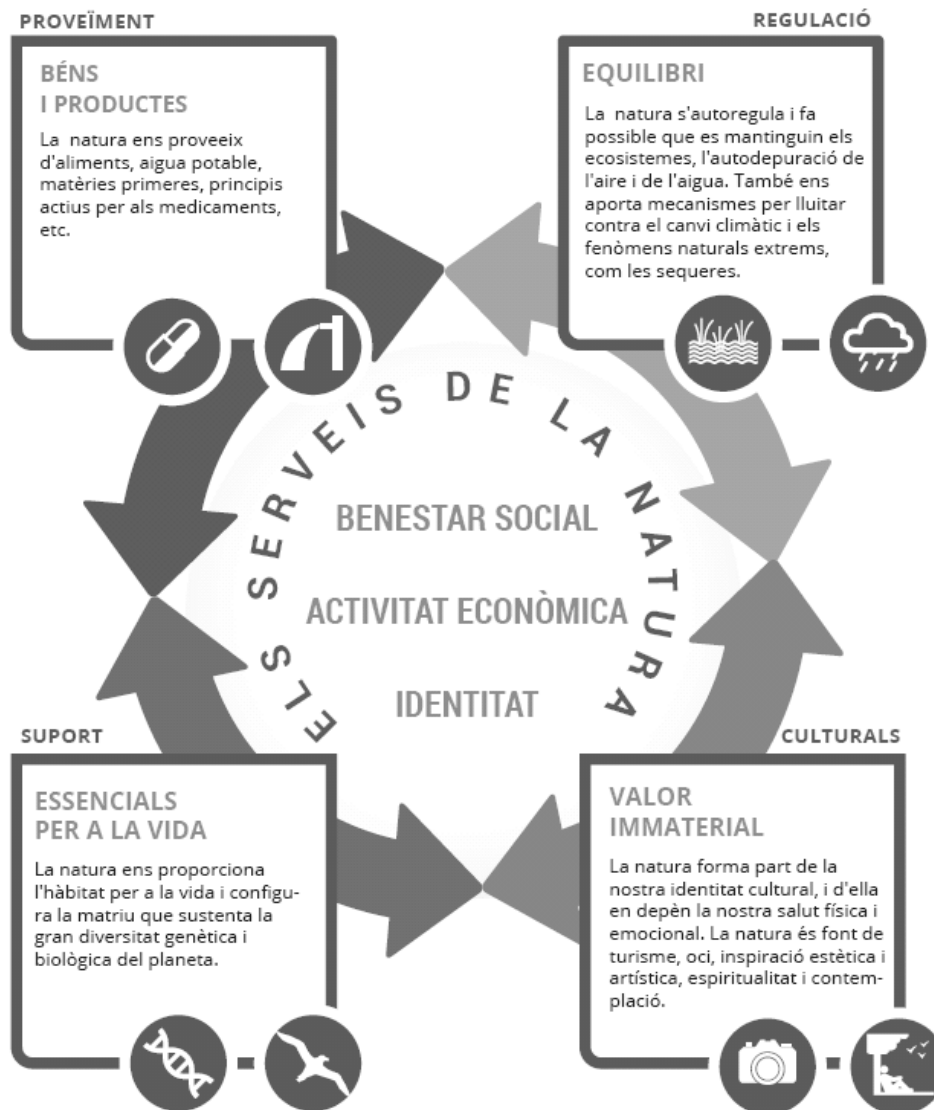
“Una xarxa d’espais naturals i seminaturals i d’altres elements ambientals, planificada de forma estratègica, dissenyada i gestionada per a la prestació d’una gran varietat de serveis ecosistèmics. Incorpora espais verds –o blaus, en el cas dels ecosistemes aquàtics- i altres elements físics d’espais terrestres –incloses les zones costaneres- i marins. En els espais terrestres, la infraestructura verda està present en els entorns rurals i urbans.”

Perquè és important la preservació i impuls de la infraestructura verda per a les persones?

La infraestructura verda ofereix quatre **serveis ecosistèmics** que han estat i són fonamentals per a la preservació de la vida humana i el desenvolupament de les societats. Són els serveis de:

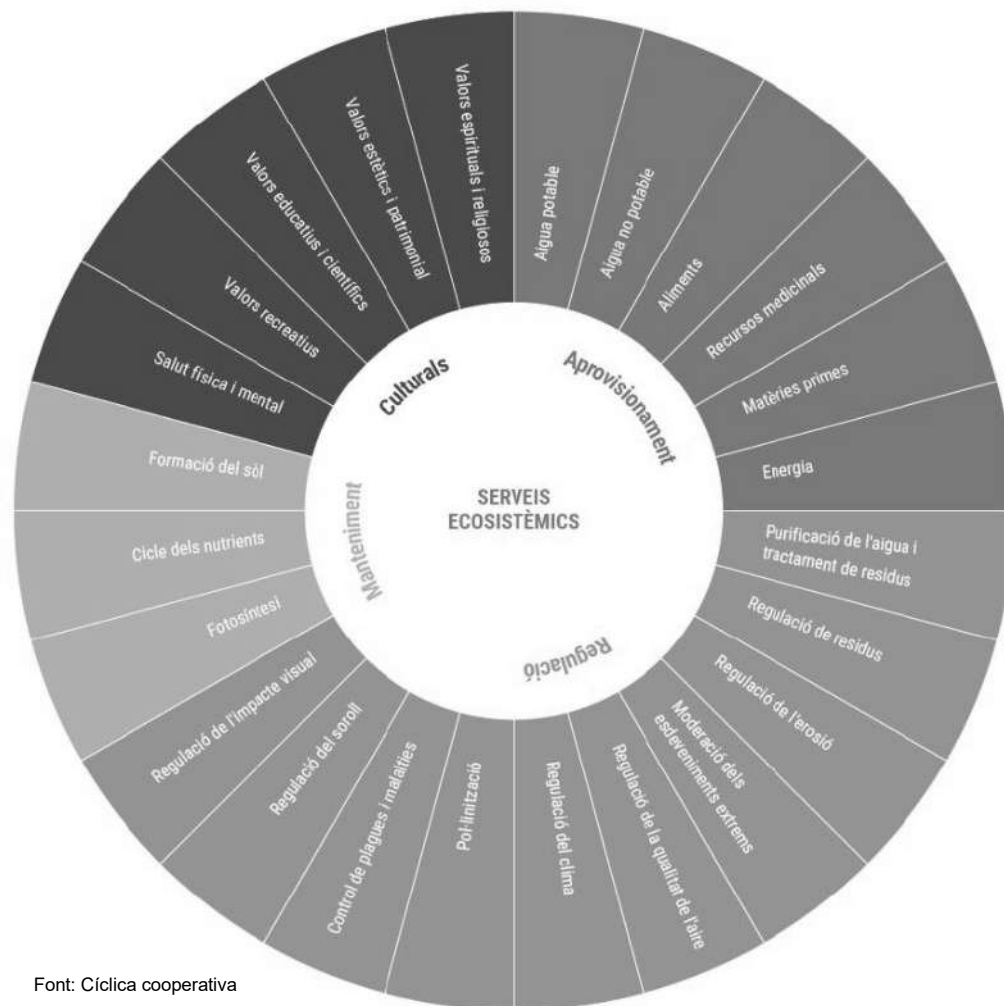
- Proveïment
- Regulació
- Suport
- Culturals

Perquè és important la preservació i impuls de la infraestructura verda per a les persones?

La infraestructura verda ofereix quatre **serveis ecosistèmics** que han estat i són fonamentals per a la preservació de la vida humana i el desenvolupament de les societats. Són els serveis de:

- Proveïment
- Regulació
- Suport
- Culturals

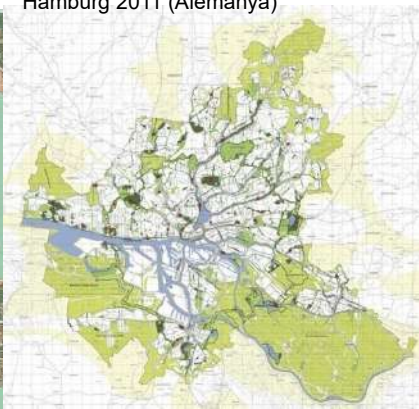
Font: Cíclica cooperativa

Les capitals verdes europees

Estocolm 2010 (Suècia)

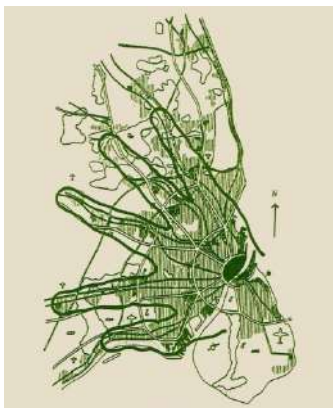
Hamburg 2011 (Alemanya)

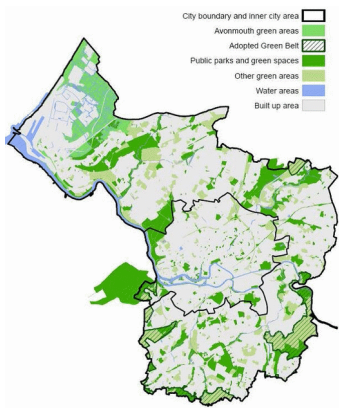
Vitoria-Gasteiz 2012 (Espanya)

Nantes 2013 (França)

Copenhaga 2014 (Dinamarca)

Bristol 2015 (Anglaterra)

Ljubljana 2016 (Eslovènia)

Essen 2017 (Alemanya)

L'impuls de les infraestructures verdes als municipis catalans

Barcelona 2010

Terrassa 2014

Reus 2014

Manresa 2014

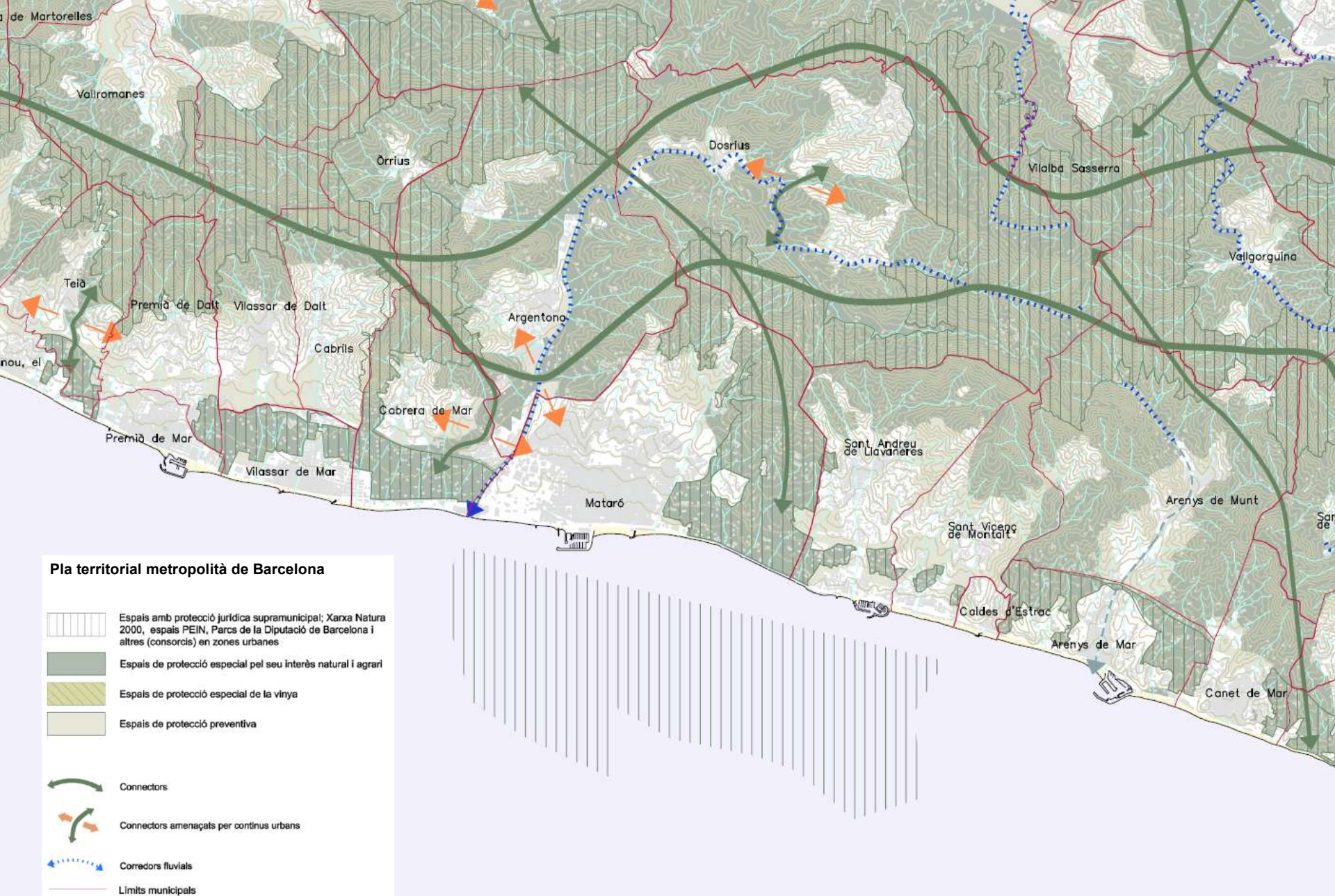
Igualada 2014

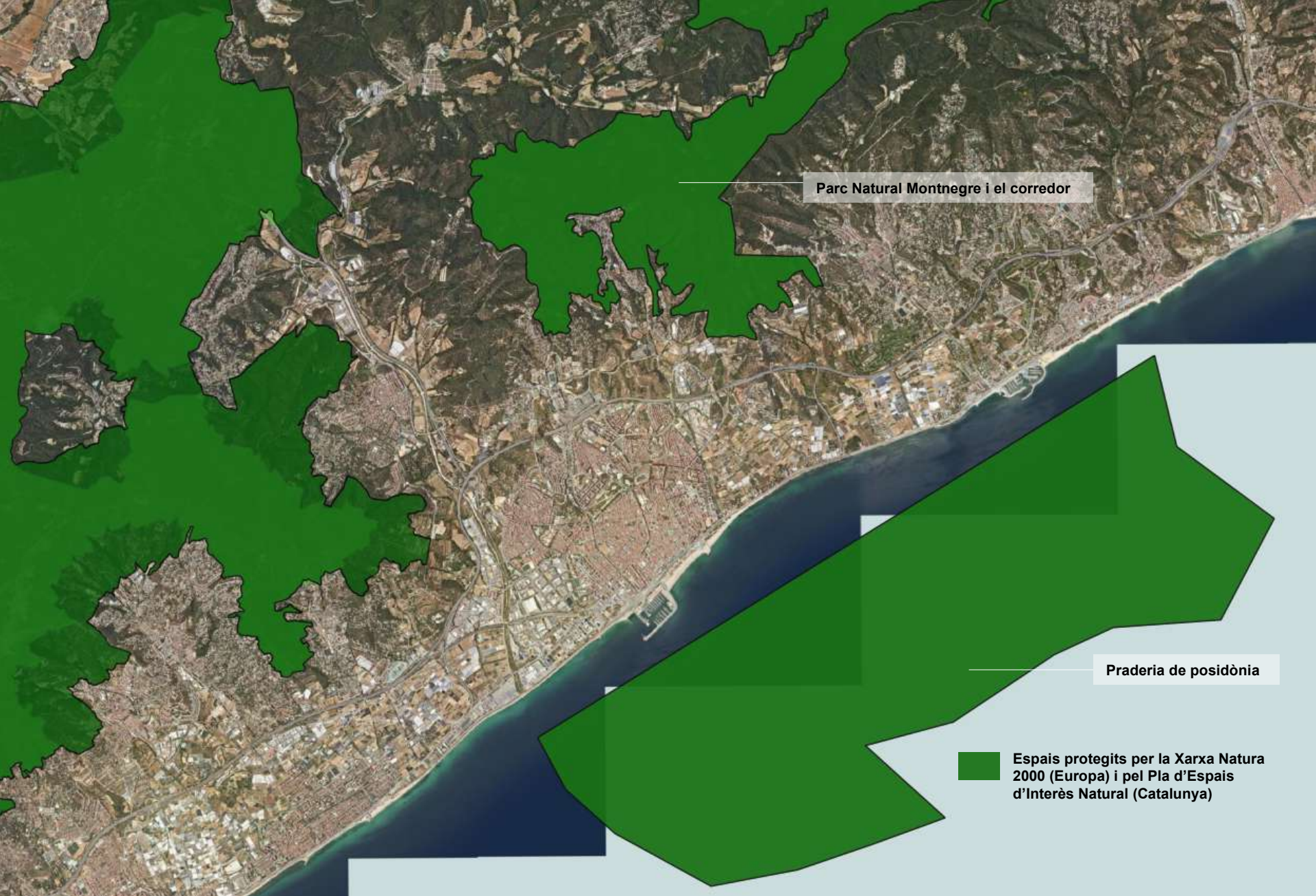

Cornellà 2015

Santa Coloma de Gramanet 2016

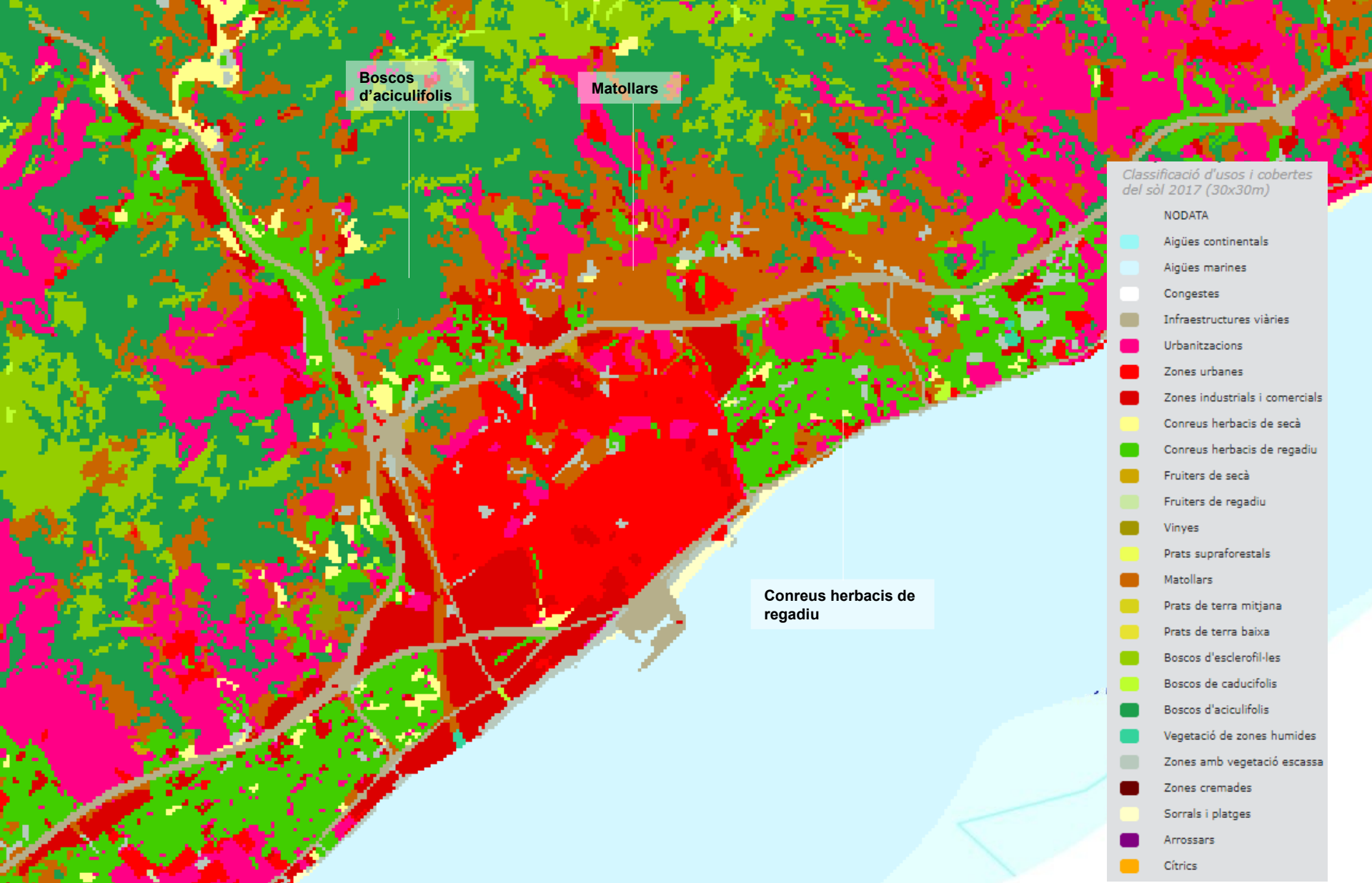

Parc Natural Montnegre i el corredor

Praderia de posidònia

■ Espais protegits per la Xarxa Natura 2000 (Europa) i pel Pla d'Espais d'Interès Natural (Catalunya)

Els àmbits de la Infraestructura Verda de Mataró

Espais oberts

F Sòl Forestal Montnegre i el Corredor

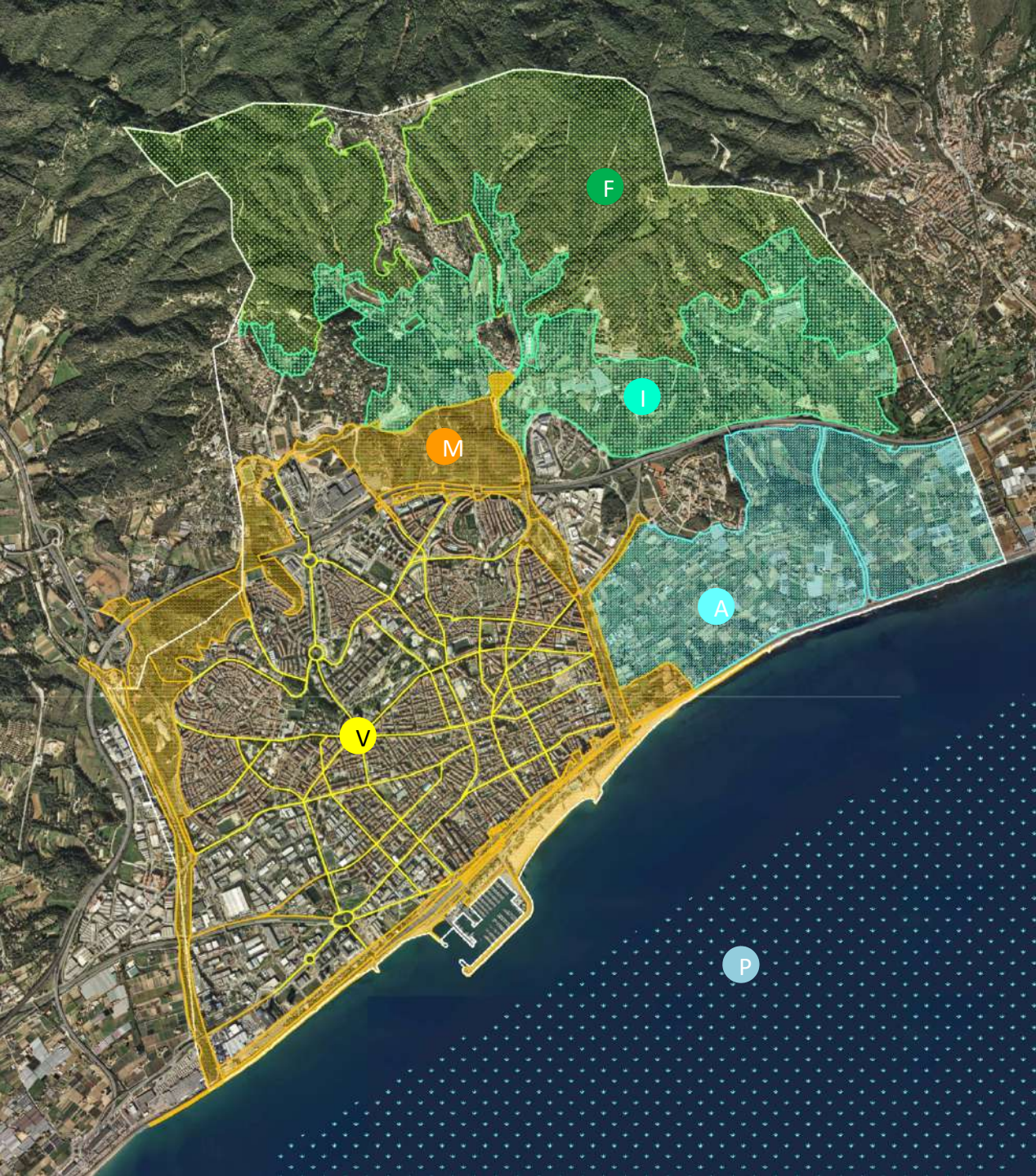
I Espai intermedi

A Sòl agrícola Les Cinc Sènies

P Praderia de posidònia

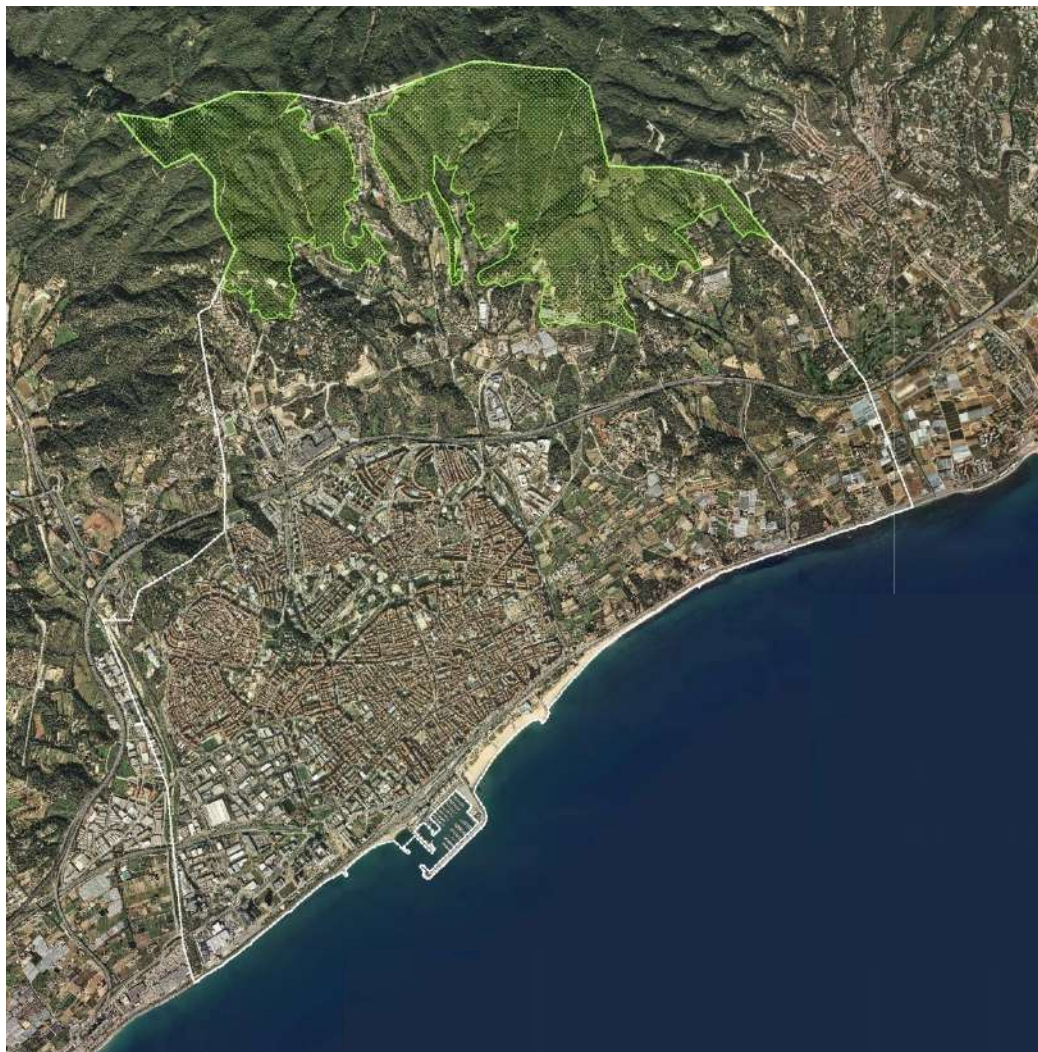
M Els marges / Anella Verda

V El verd urbà

1. El sòl forestal del Montnegre i el Corredor

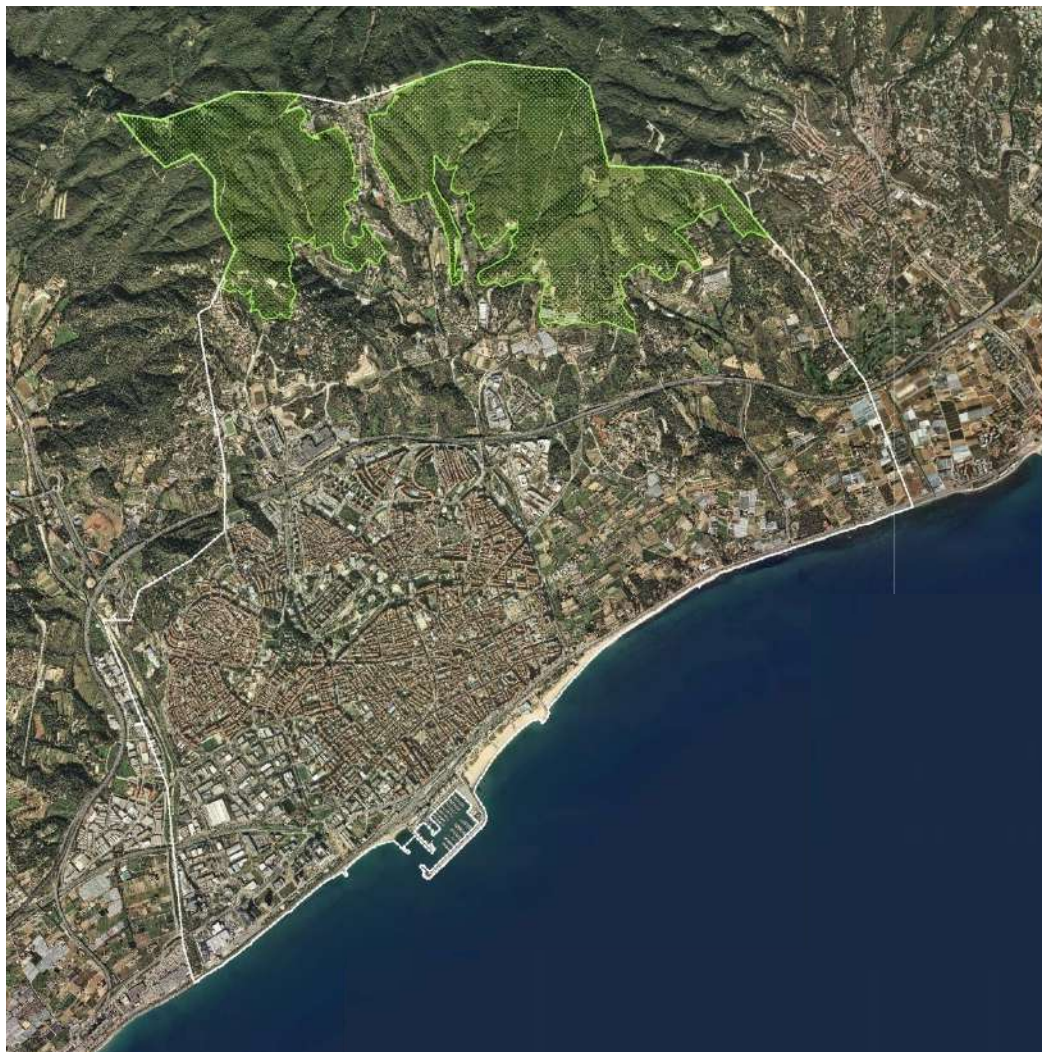

Descripció de l'àmbit:

La zona forestal del Parc del Montnegre i el Corredor, integrada a la Xarxa Natura 2000 i regulada pel PEIN, amb protecció a nivell europeu, és l'**embornal de CO2 i espai lúdic-esportiu** del terme municipal

Es tracta de boscos mixtes de pinedes amb alzines. Malgrat excepcions –les suredes d'en Soler o de Can Canyameres- es caracteritza per pinedes consolidades, afectades pel tomicus, amb alzines al sotabosc. Pateix d'un intens ús lúdic-esportiu i, fins fa poc, d'una nul·la gestió forestal.

A dia d'avui, ha començat a canviar la tendència. El tomicus ha estat una oportunitat per la sensibilització i des de finals del 2016 s'han gestionat 94'49 Ha. (22 % del total) a la zona de Mata i els entorns del Parc Forestal. També, ha començat, amb força, la participació de la societat civil i el propi ajuntament en la cogestió a través de convenis.

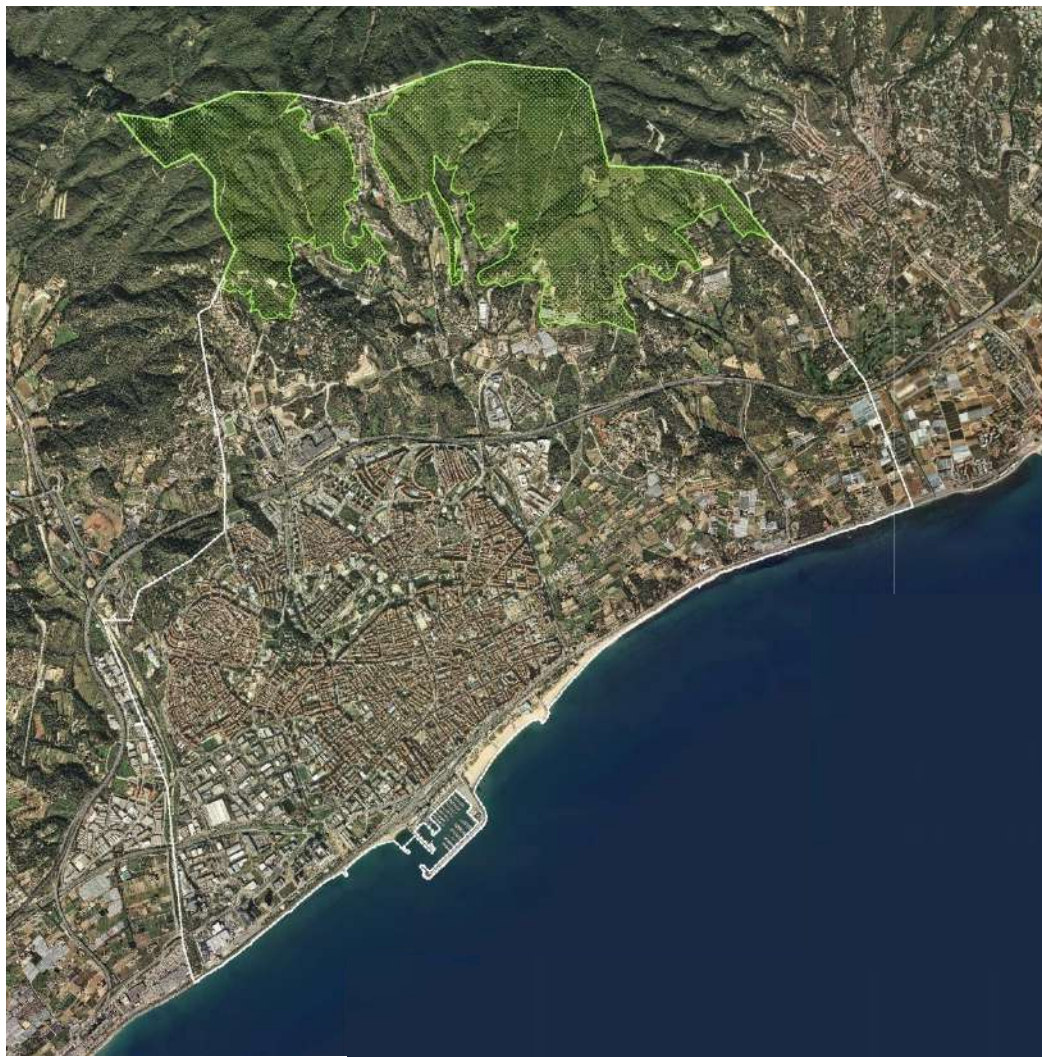
Diagnosi inicial:

Debilitats i amenaces de la zona:

- Decaïment de les pinedes per causa del canvi climàtic –processionària, tomicus....-
- Manca de rendibilitat productiva –biomassa, pinyes..-
- Ús ludic-esportiu indiscriminat, intensiu i poc respectuós.
- Dificultat d'evitar els abocaments de residus .

Fortaleses i Oportunitats:

- El valor mediambiental, paisatgístic, històric, cultural i patrimonial de la zona.
- La tutela de la Diputació de Barcelona sobre l'espai.
- La gestió forestal sostenible
- La possibilitat d'implantar activitats sostenibles –abellers, pastures, recol·lecció de pinyes..-
- Implicació de l'Administració en la gestió dels boscos privats –Diputació, Generalitat i Ajuntament de Mataró.
- Implicació ciutadana en la cogestió –accions de voluntariat...-

Reptes per al sòl forestal

Avançar cap a un model basat en que **un espai gestionat és un espai cuidat**. Es tracta, bàsicament, de revertir la manca de gestió forestal. Un cop el bosc gestionat, es tracta de facilitar i potenciar-ne usos sostenibles –abellers, pastures, ramaderia de baix impacte...-.

Pinedes de Valdeix atacades pel tomicus

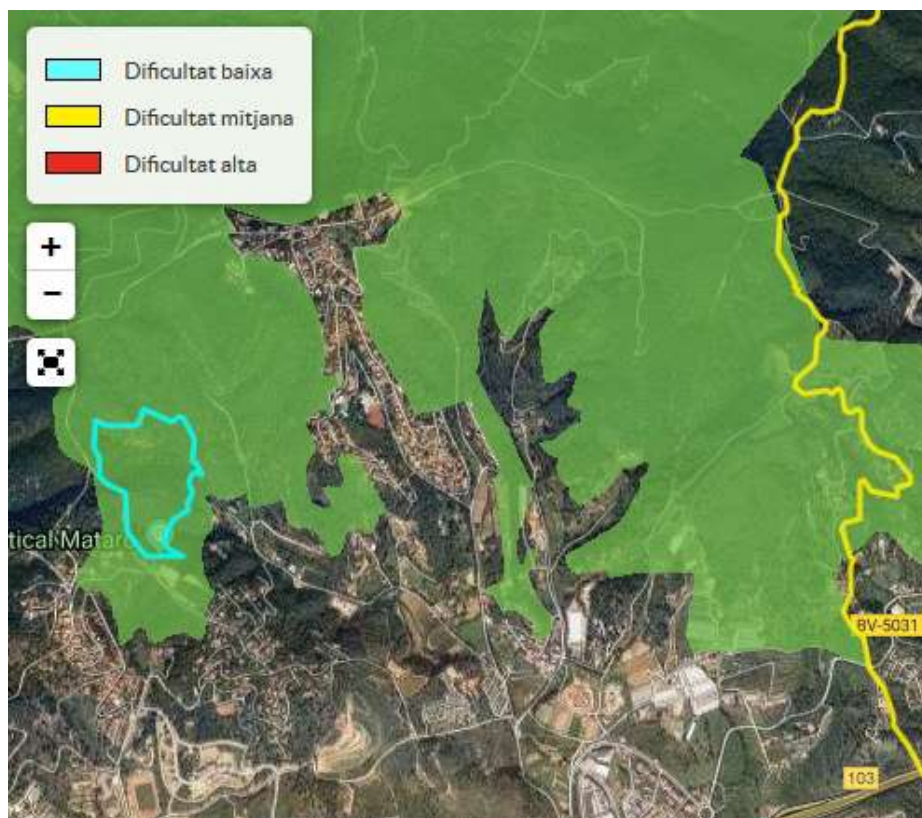
Abeller a la finca municipal del Torrent Llusçà

Reptes per al sòl forestal

Avançar cap a un model basat en l'ús **lúdic- esportiu respectuós amb el medi** . Es pot tractar de senyalitzar uns recorreguts per camins públics, de controlar els accessos motoritzats a zones no permeses , d'intentar evitar els abocaments descontrolats

Senders senyalitzats per la Diputació de Barcelona

Font: Diputació de Barcelona. Xarxa de Parcs Naturals

Abocaments incontrolats a la Riera de can Gener

Reptes per al sòl forestal

Avançar cap a un model basat en la **cogestió**. Es tracta de sensibilitzar a la ciutadania i fomentar la seva implicació en la cogestió – accions de voluntariat

Voluntaris coordinats per la Fundació Lotus netejant boscos i torrents

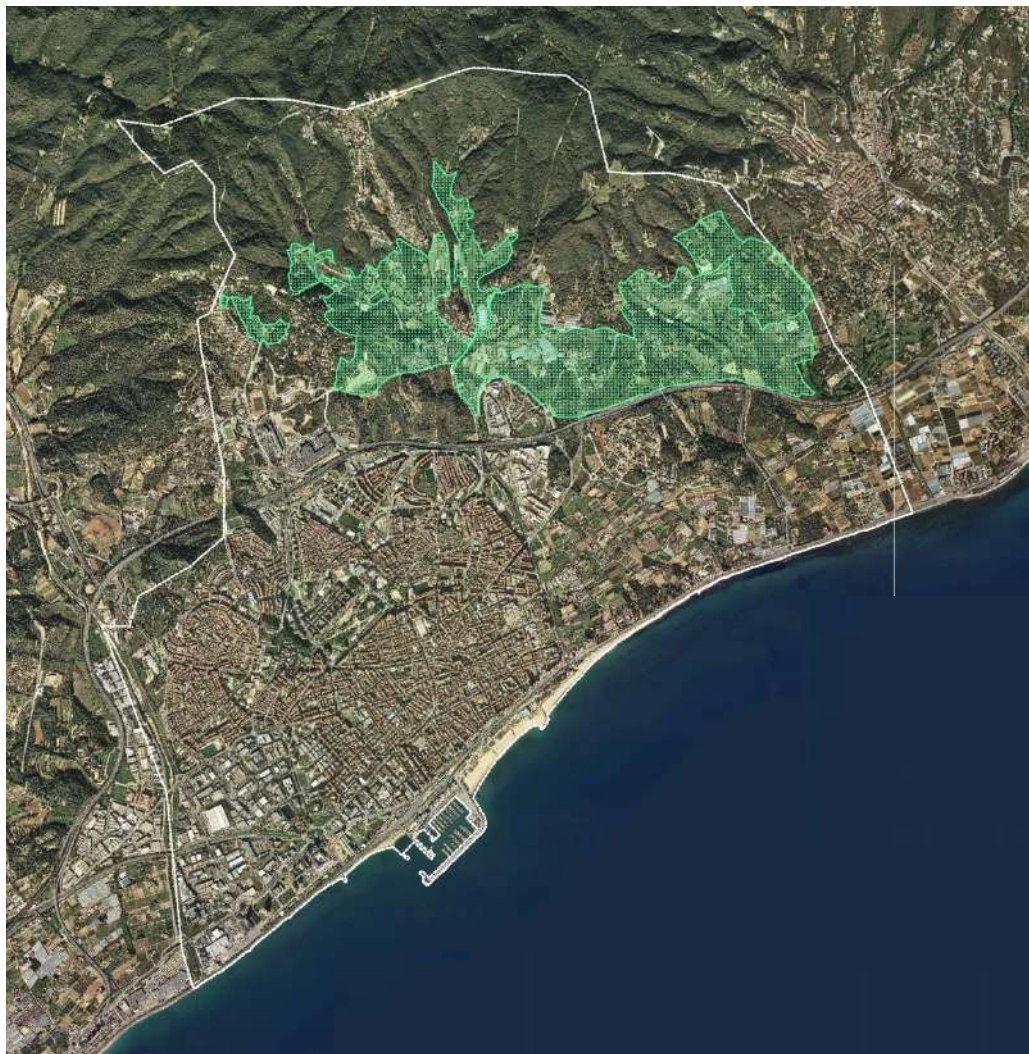

Alumnes de l'IES Alexandre Satorres col·laborant en la gestió forestal del Parc Forestal

2. Espai intermedi entre la C-32 i el Montnegre i el Corredor

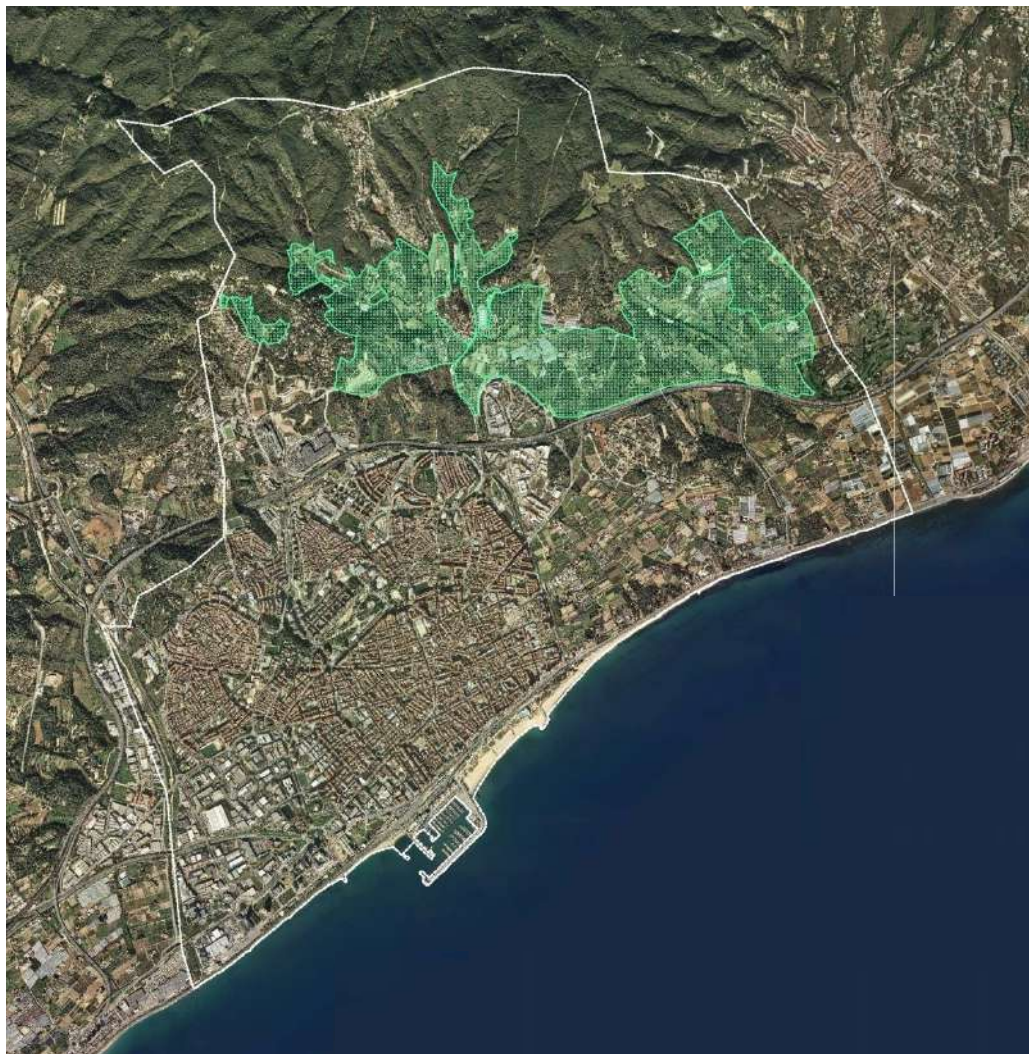

Descripció de l'àmbit:

En aquest territori, sense especial valor natural, situat entre la C-32 i l'espai forestal **s'hi ubiquen la major part dels equipaments i serveis comunitaris no urbans** –clubs esportius, circuit de cros, gosseres...- i gran nombre de **edificis d'habitatge d'entorn rural d'interès arquitectònic i paisatgístic**.

Es tracta d'un espai de transició entre la plana agrícola i els boscos protegits del Montnegre i el Corredor on, amb els equipaments, serveis i habitatges, hi conviuen activitats agrícoles i, fins i tot, industrials.

La crisi econòmica, de la passada dècada, ha fet que desapareguessin algunes de les indústries il·legals que s'havien instal·lat a la zona però encara hi queden moltes activitats inadequades en edificis inicialment construïts per a usos agrícoles o ramaders.

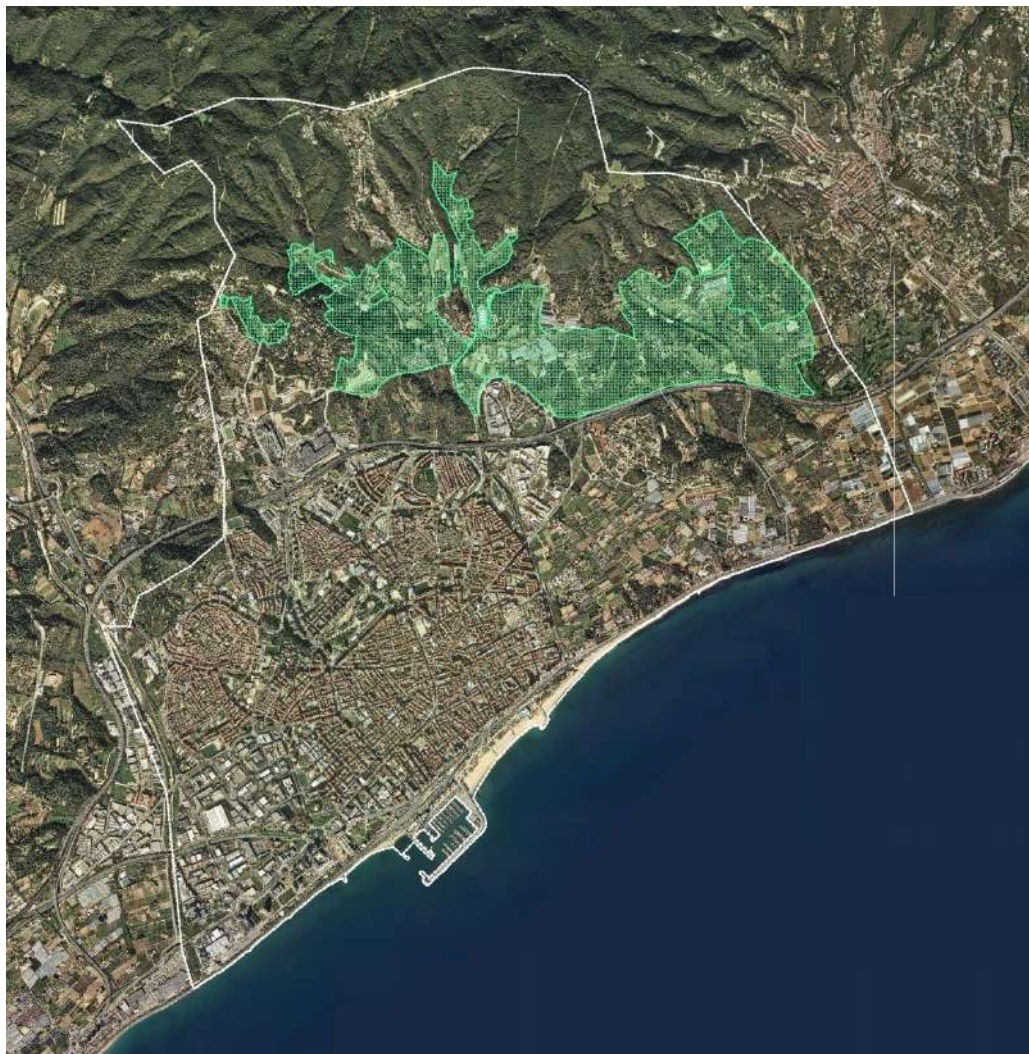
Diagnosi inicial:

Debilitats i amenaces de la zona:

- Espai força edificat i sense especial valor natural.
- Existència d'usos indeguts en les construccions existents.
- Recessió de l'activitat agrícola
- Limitacions normatives per a desenvolupament d'activitats ramaderes.

Fortaleses i Oportunitats :

- El valor patrimonial i paisatgística de la zona.
- Interès ciutadà en difondre els valors arquitectònics i paisatgístics a través de Serveis Comunitaris de les escoles i Acords de Custòdia del Territori amb entitats.
- La capacitat de seguir-hi ubicant equipaments comunitaris.
- Capacitat per possibilitar activitats agrícoles i ramaderes sostenibles

Reptes per a l'espai intermedi

Avançar cap a un model basat en la **implantació d'activitats sostenibles**. Es tracta de possibilitar, facilitar i potenciar la implantació d'activitats sostenibles que substitueixin els usos inadequats existents –granges en els edificis existents, hípiques, espais complementaris a la gestió forestal...-

Barraques a la finca municipal de can Gener

Pati d'estella, de les finques municipals, de can Portell Nou

Reptes per a l'espai intermedi

Avançar cap a un model basat en el **coneixement i respecte del patrimoni natural i arquitectònic**. Es pot tractar de sensibilitzar a la ciutadania potenciant i fomentant la seva implicació en la cogestió, de senyalitzar recorreguts amb informació sobre elements d'interès arquitectònic o cultural del seu traçat...

Voluntaris del col·lectiu Maimakansu col·laborant en el desmuntatge de la torre de guaita del turó d'Onofre Arnau

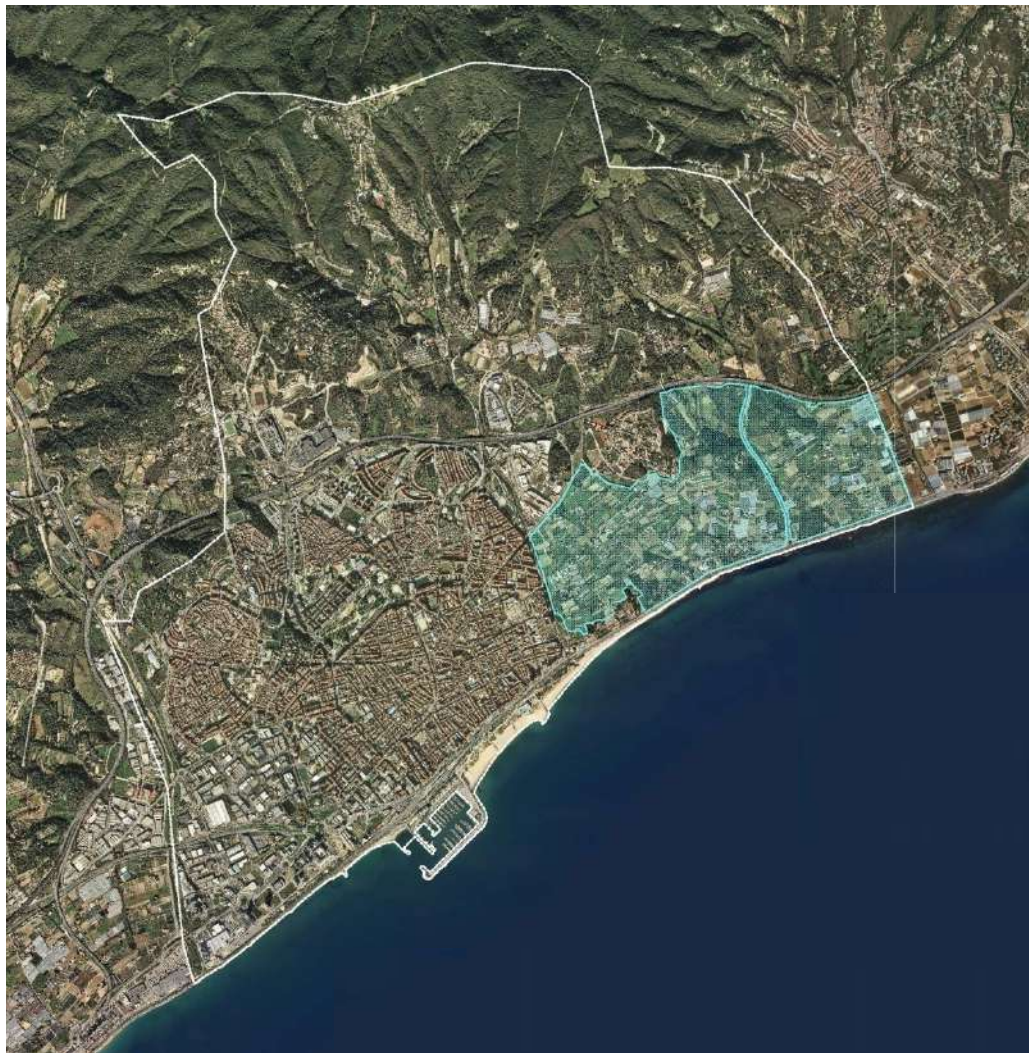

Projecte de senyalització d'elements d'interès al llarg del GR-83 amb l'encola Meritxell – Serveis Comunitaris-

3. El sòl agrícola de les Cinc Sènies

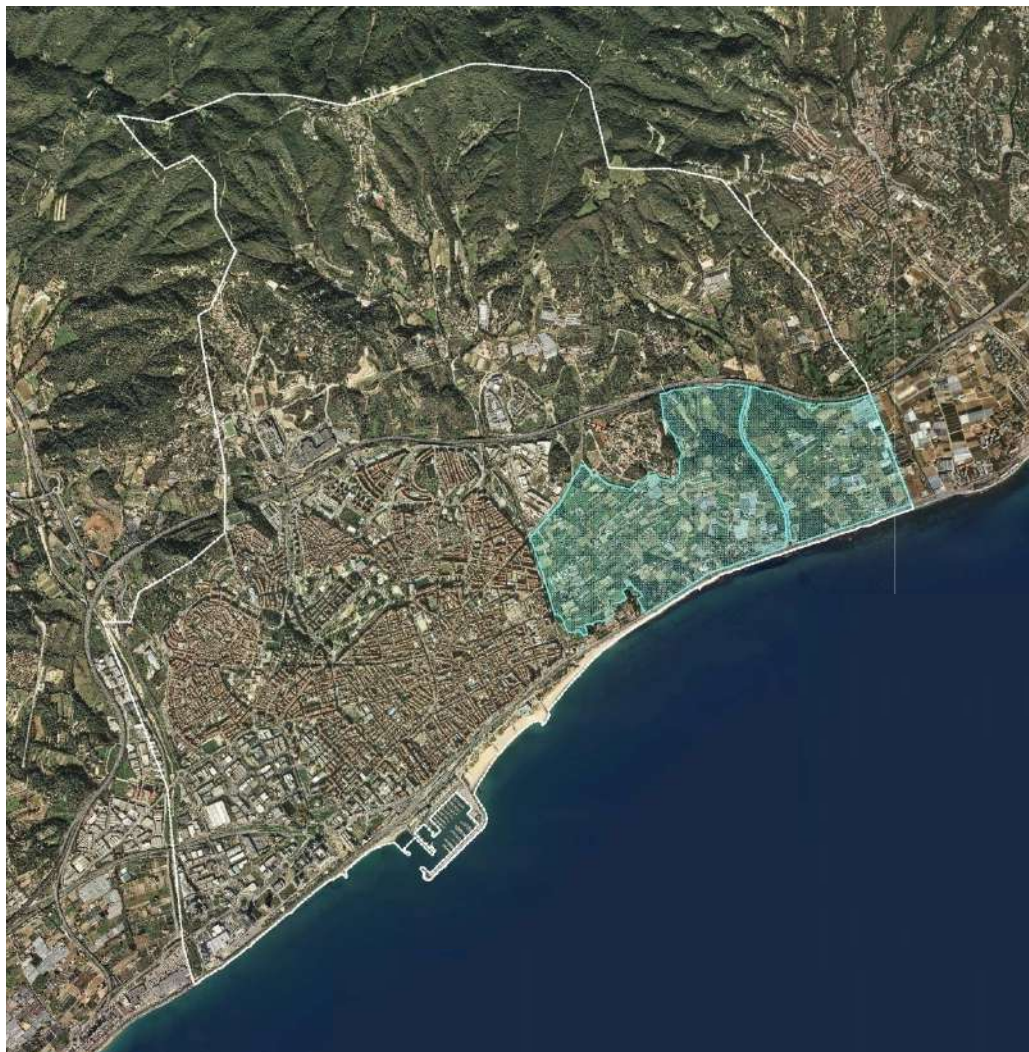

Descripció de l'àmbit:

La plana de les Cinc Sènies, de gran fertilitat, és el **potencial rebost de la ciutat**.

Es tracta d'un territori de gran valor agrícola amb una forta pressió urbana on hi conviuen solides explotacions agrícoles professionalitzades amb explotacions no professionalitzades, gran quantitat d'habitatges, usos inadequats, erms i recorreguts ludico-esportius.

Malgrat l'envelliment de la pagesia disposa d'un gran potencial per la incorporació de joves que fan conreu ecològic i pagesos de mitjana edat amb voluntat i necessitat de conrear més terres.

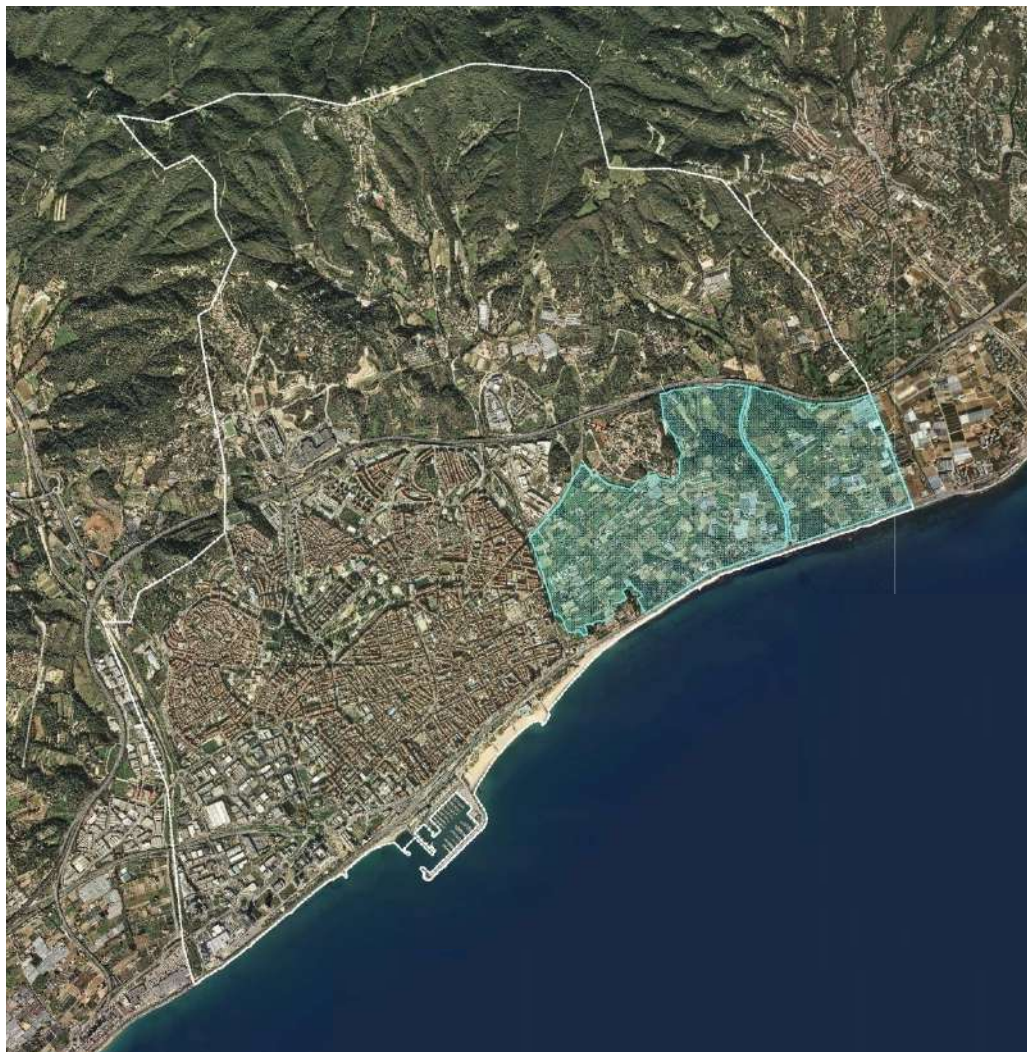
Diagnosi inicial:

Debilitats i amenaces de la zona:

- Existència i dificultat per eradicar els usos indeguts.
- Existència d'erms –alguns no conreables sense una restauració prèvia del sòl-.
- Existència de pagesos no professionals
- Explotacions agràries disgregades en parcel·les petites, moltes d'elles, de propietaris no pagesos.
- Gran nombre d'habitatges no rurals.
- Intens ús ludic-esportiu al llarg del camí de les Cinc Sènies que entra en conflicte amb l'ús agrícola.

Fortaleses i Oportunitats:

- Valorització, per part de la ciutadania, del producte de proximitat i/o ecològic.
- Aposta pel conreu ecològic i cultius innovadors dels joves pagesos incorporats a la zona.
- Demanda de sòl per conreu professional -15 pagessos-.

Reptes per a l'espai agrícola

Avançar cap a un model basat en **facilitar la disponibilitat de sòl agrícola**. Es tracta de tendir a eradicar els usos indeguts i de trobar mecanismes sostenibles -ecològicament, social i econòmica – per a restaurar les terres ermes amb restes de construcció

Usos indeguts a can Paueta

Erm del camí de can Redeu amb restes de construcció

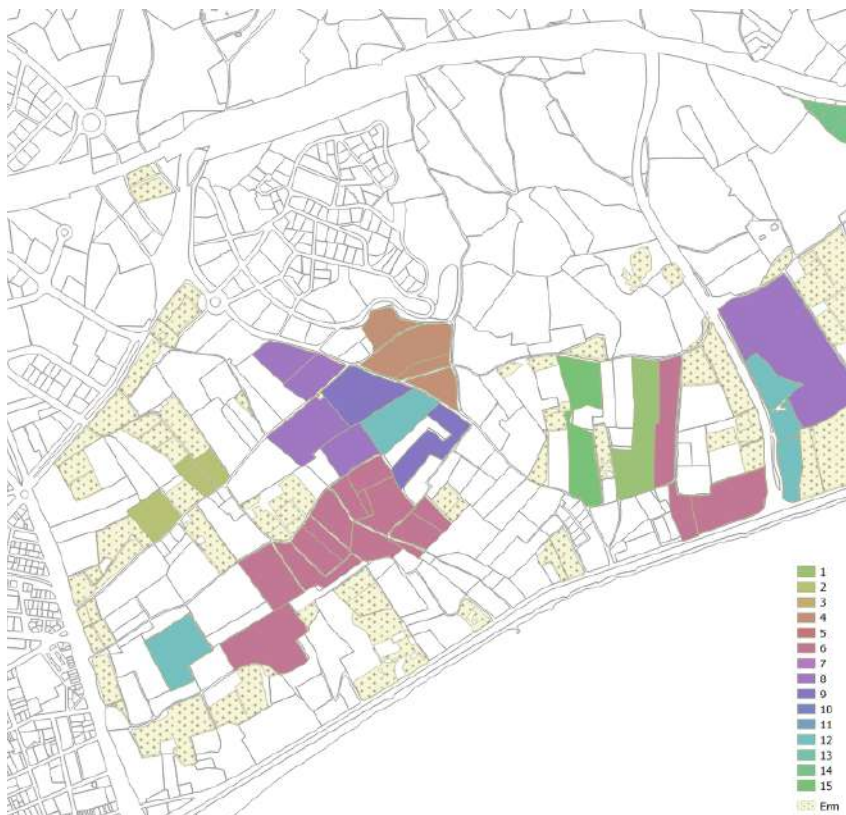
Abocaments al camí de can Redeu

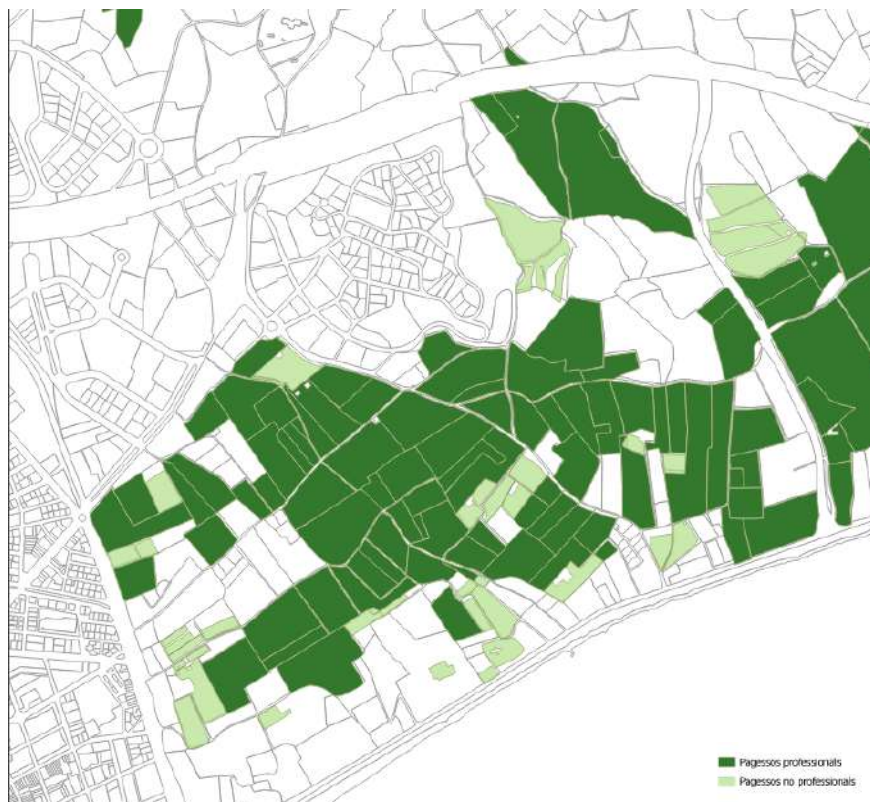
Reptes per a l'espai agrícola

Avançar cap a un model basat en **facilitar la disponibilitat de sòl per a professionals en la zona agrícola**. Es podria tractar de reubicar els pagesos no professionals a zones més urbanes –horts recreatius i socials–, de crear un banc de terres amb sòl públic, de la gestió pública d'un banc de terres amb els propietaris del sòl ...

Pagesos que portarien més terres i erms

Professionalitat del sòl cultivat

Reptes per a l'espai agrícola

Avançar cap a un model basat en la **sobirania alimentària i la agroecologia**. Es tracta de potenciar la producció agrícola i ramadera de proximitat i ecològica que garanteixi una utilització sostenible del territori, i permeti tendir a l'autosuficiència alimentària del municipi, de seguir potenciant aquest producte de proximitat i, especialment, l'ecològic de proximitat que genera nous llocs de treball.

Campanya de consum de Km. 0

Membres de la cooperativa agroecològica "Horta el Bròquil"

Reptes per a l'espai agrícola

Avançar cap a un model basat en el **coneixement i respecte del patrimoni social i arquitectònic de l'espai agrari**. Es pot tractar de sensibilitzar a la ciutadania sobre els valors socials i patrimonials de la plana agrícola senyalitzant recorreguts amb elements d'interès arquitectònic o cultural i, sobretot, compatibilitzar els usos agrícoles i lúdics del camí de les Cinc Sènies.

Vista parcial de la plana agrícola

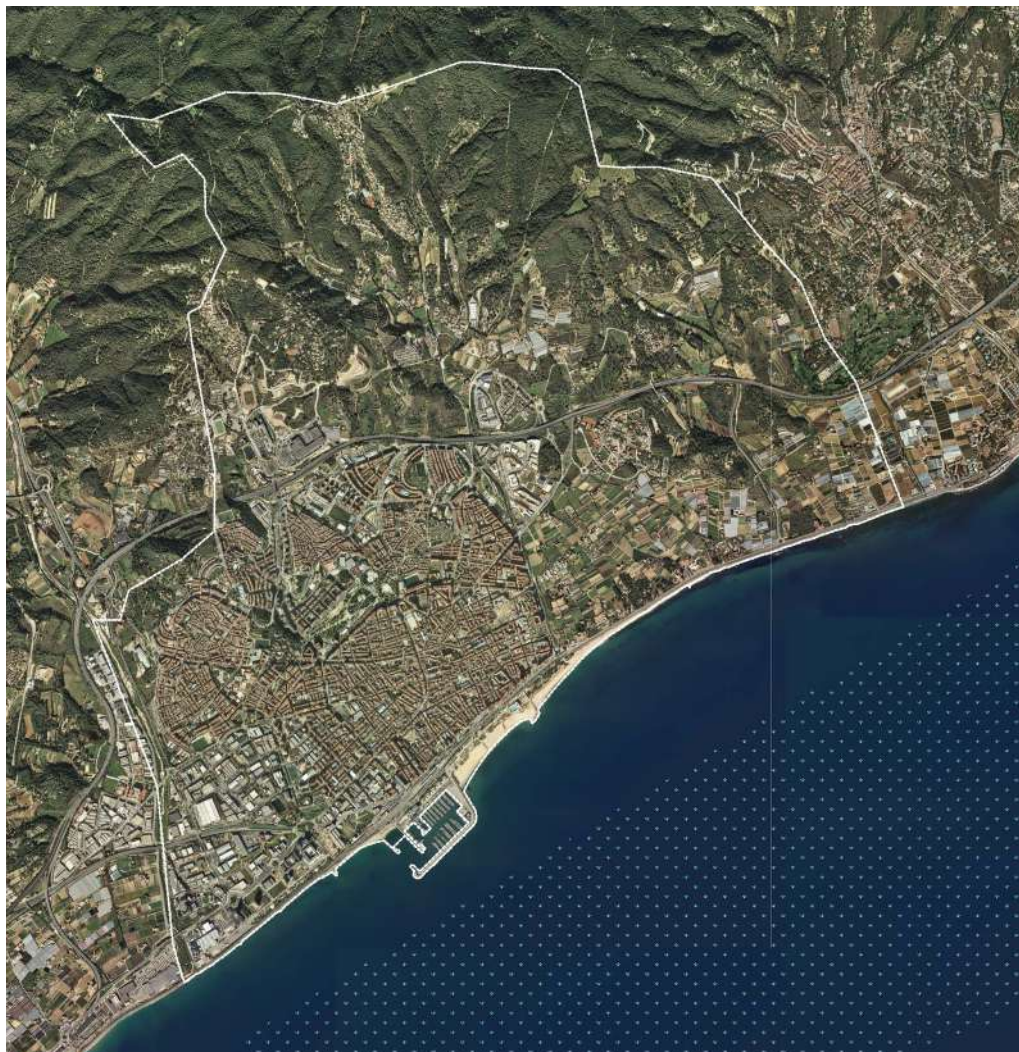

Aqüeducte de les Cinc Sènies

4. Les platges i la Praderia de Posidònia

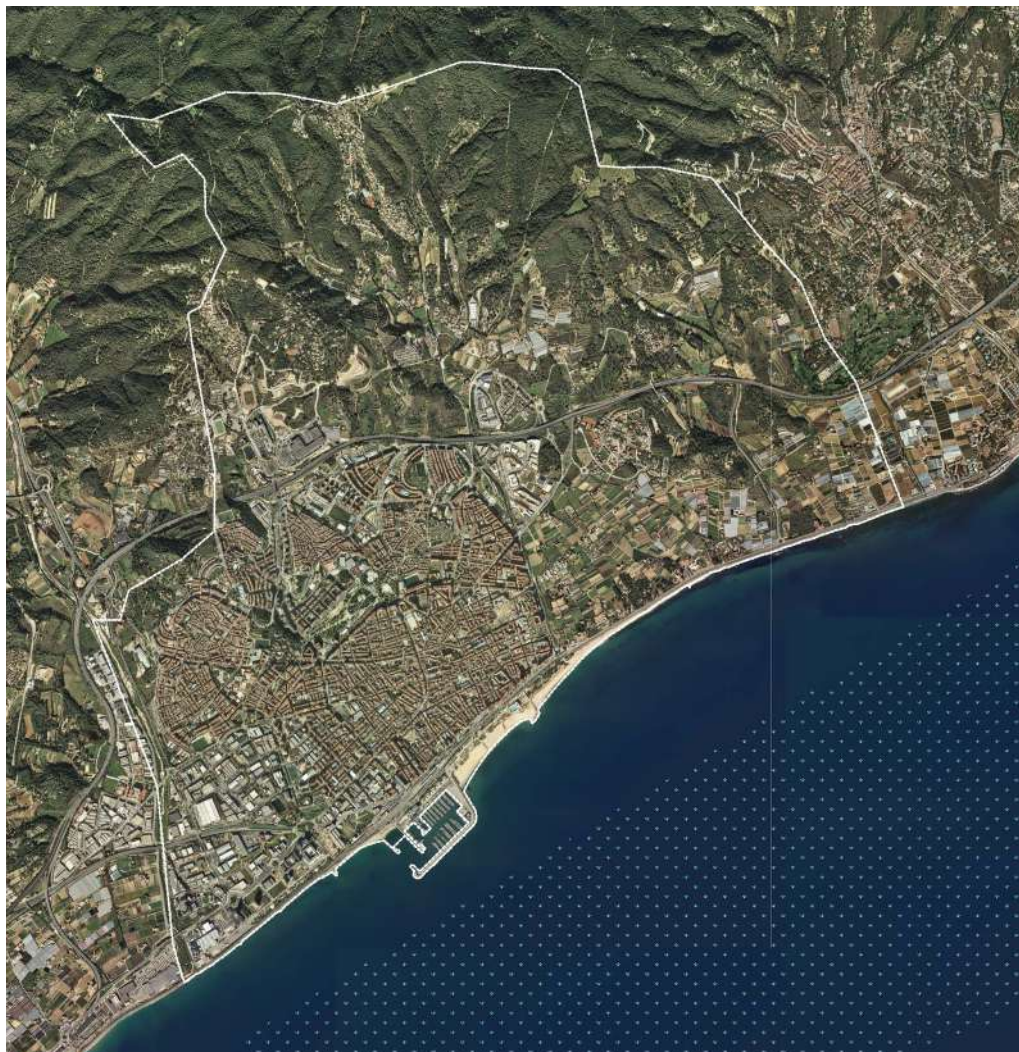

Descripció de l'àmbit

La platja i el passeig marítim són el **l'espai lúdico-esportiu**, d'entorn natural, per excel·lència de la ciutat, mentre que la **praderia de posidonia**, integrada a la Xarxa Natura 2000, **de gran valor ambiental** és la gran desconeguda.

Es tracta d'un espai de gran intensitat d'ús a nivell ludico-esportiu i també turístic. A la praderia de posidonia hi conflueix també la pressió pesquera.

Recentment, ha crescut l'interès de la societat civil per a la cogestió de l'espai, havent-se formalitzat un acord de Custòdia sobre la praderia de posidonia. En un futur immediat s'espera signar altres dos acords de custòdia per naturalitzar la platja de sant Simó i potenciar la vegetació dunar de la platja del Varador.

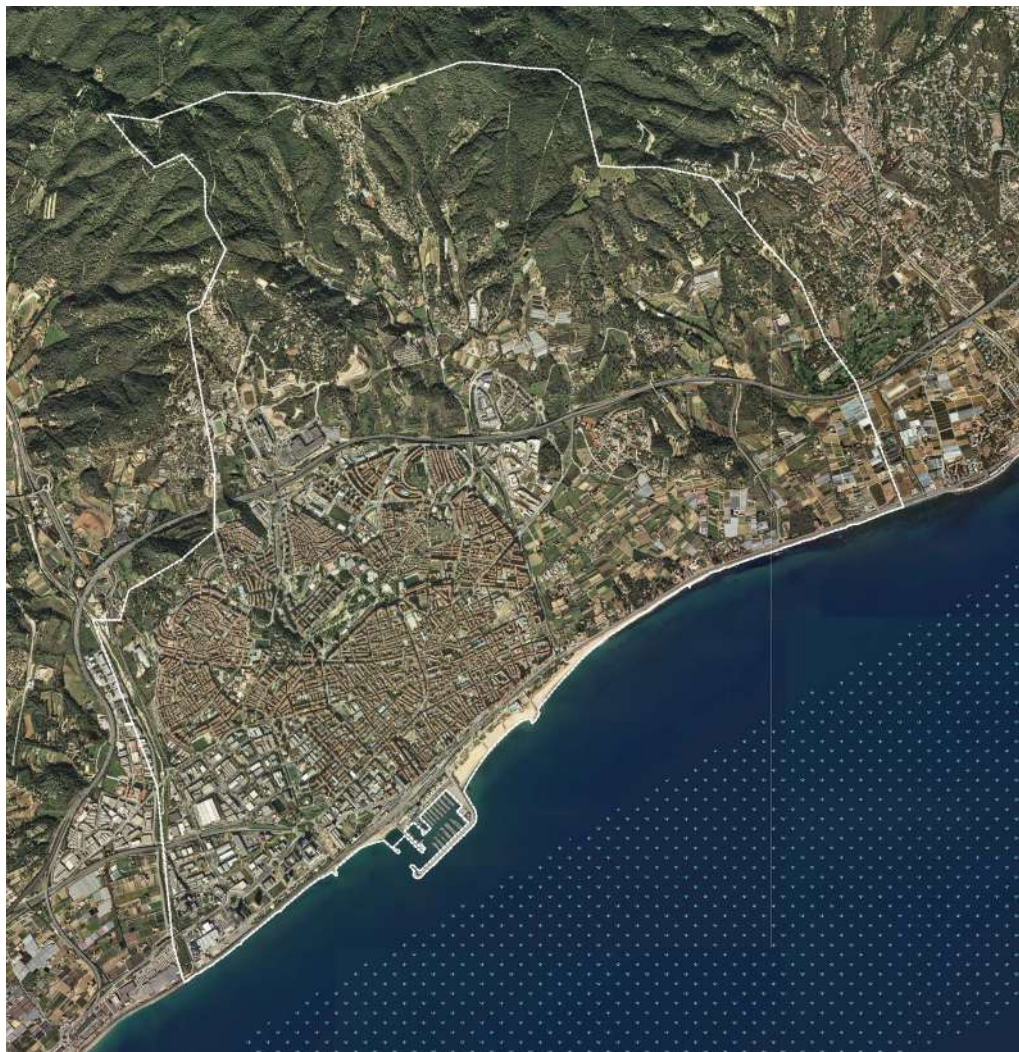
Diagnosi inicial:

Debilitats i amenaces de la zona:

- Falta de recursos per fer front a la protecció efectiva de la praderia de posidonia i de fer un manteniment sostenible a la zona de platges, per part de l'administració.
- Disfunció entre la protecció de la via de tren en el tram Mataró-Llavaneres i la protecció i naturalització de la platja de sant Simó i la praderia de posidonia.

Fortaleses i Oportunitats :

- Valoració ciutadana de l'espai
- Implicació d'entitats naturalistes en la difusió dels valors i gestió dels espais litorals –platja i praderia de posidonia- a través d'Acords de Custòdia del Territori.

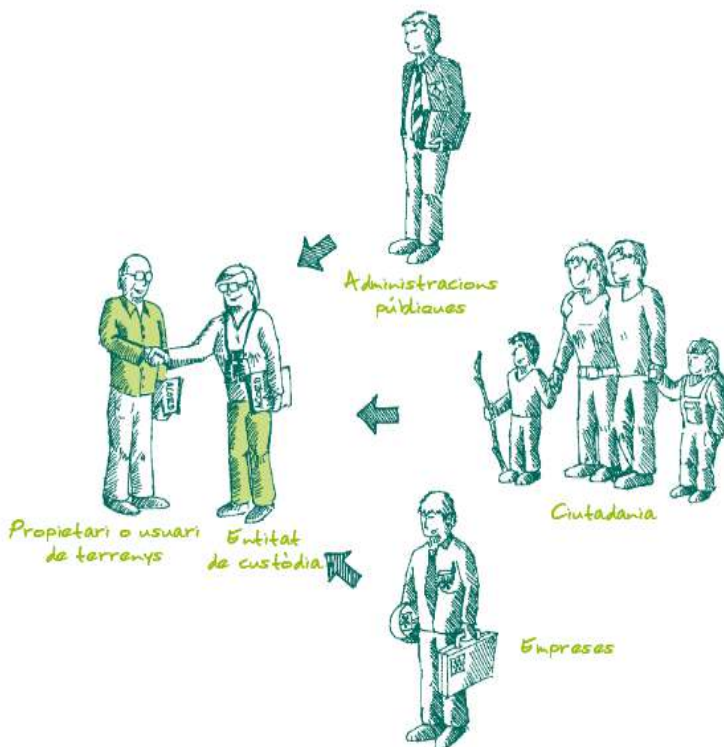
Reptes per a les platges i la praderia de posidònia

Avançar cap a un model basat en el **turisme sostenible**. Es tracta d'aprofitar l'interès de diverses entitats per difondre i preservar els valors mediambientals de la zona –vegetació dunar i praderia de posidònia-. Un cop valoritzada la praderia caldria facilitar i potenciar el turisme sostenible basat en el seu gaudi.

Posidònia

Els protagonistes de la custòdia del territori

Dunes del Varador

Platja de sant Simó

5. Els Marges

Descripció de l'àmbit:

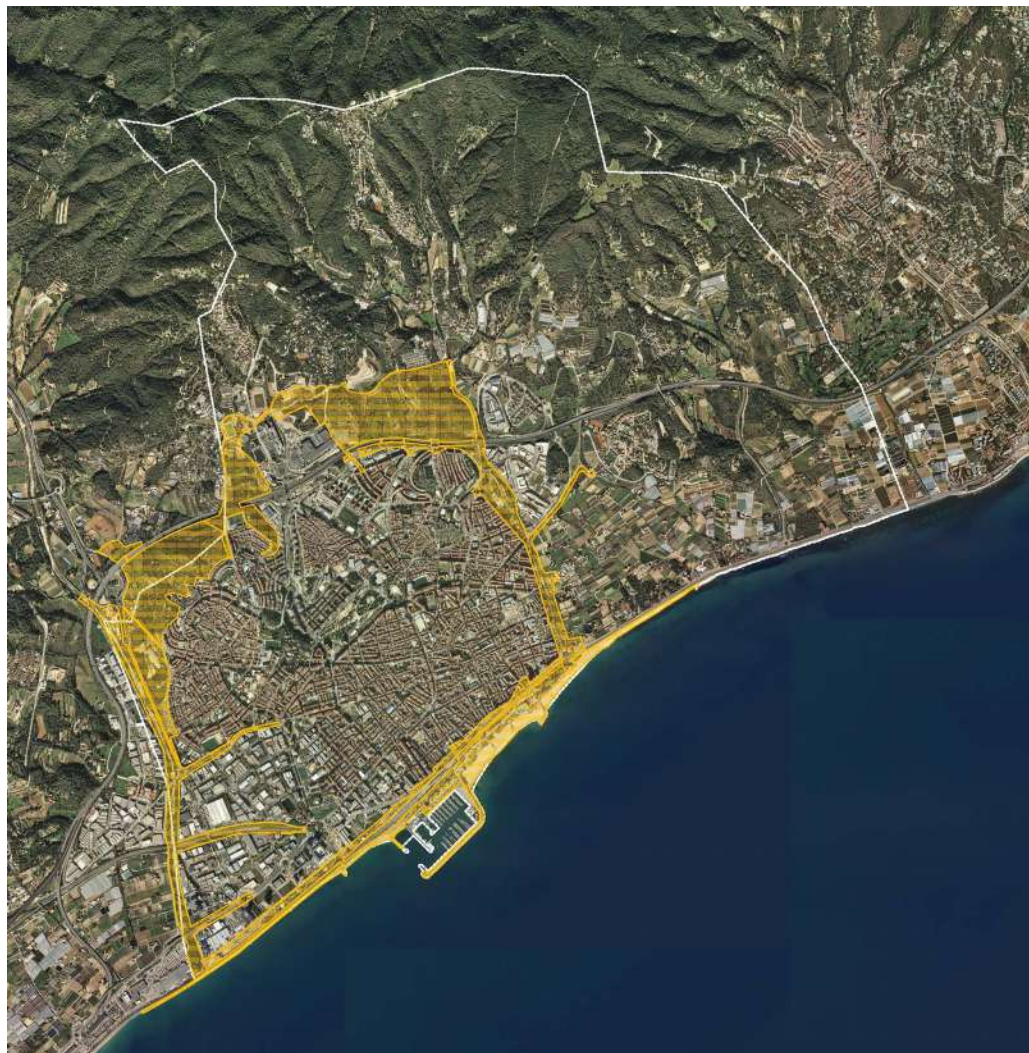
Les franges o marges de ciutat funcionen com la ròtula de connectivitat ecològica que engrana els corredors verds urbans de l'àmbit urbà amb els ecosistemes de l'entorn.

Es tracta de franges urbanes amb presència dominant de vegetació i ús exclusiu, o prioritari, de vianants i bicicletes, que travessen el teixit urbà i connecten amb els parcs urbans, el parcs periurbans, i amb els ecosistemes de l'entorn.

Els àmbits del Marges de ciutat formen part i es cohesionen amb el Sistema d'Infraestructura Verda global de l'anella combinant la funció de connector ecològic amb la creació d'itineraris i d'espais lúdics, recreatius i paisatgístics pels ciutadans

Analitzarem els quatre àmbits que encerclen i configuren els portals de la ciutat cap els Espais Oberts del medi natural:

La Riera d'Argentona i el Parc de Cerdanyola
Eix Simó-Valldèix
La ciutat i els Turons
La franja litoral

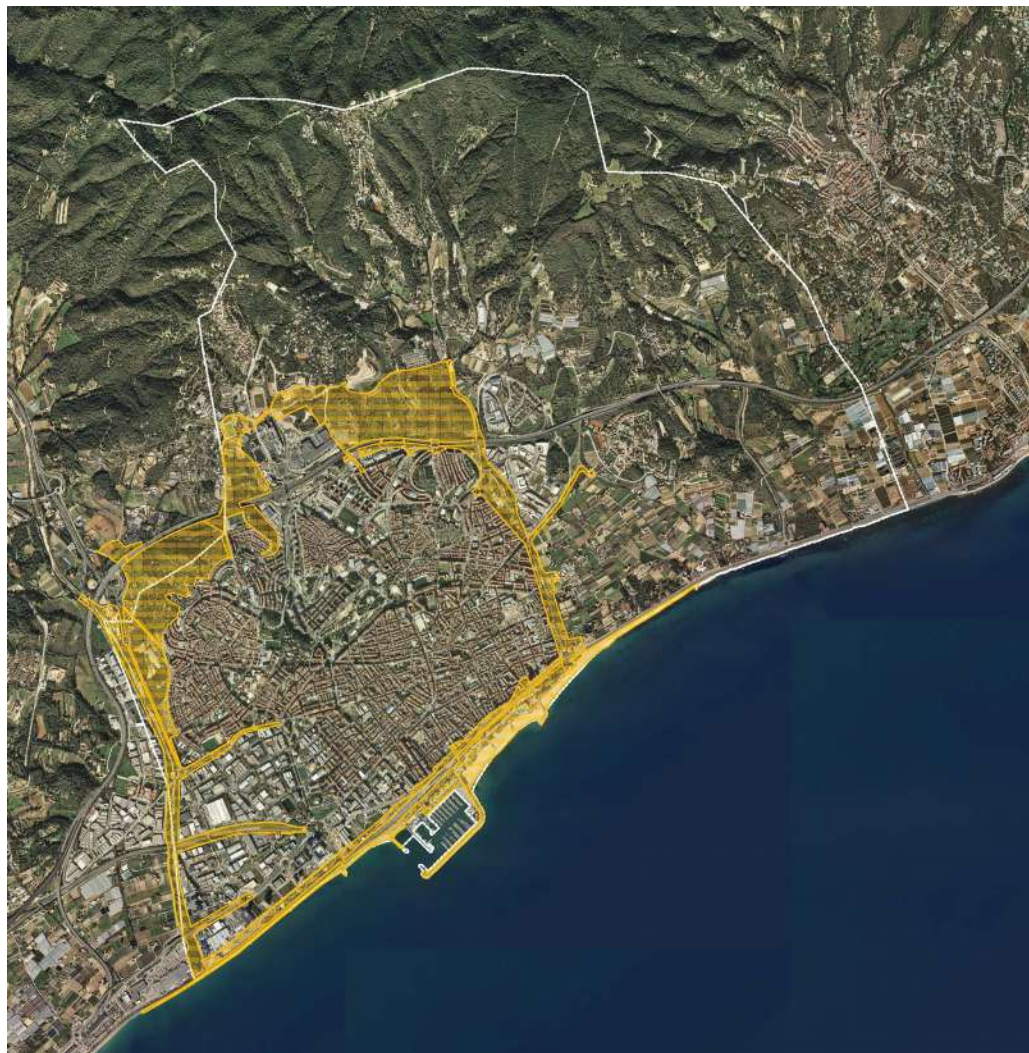
Diagnosi inicial:

Debilitats i amenaces:

- Desconnexions en la connectivitat ecològica
- Punts conflictius i Interrupcions en la continuïtat i preservació del model de mobilitat sostenible
- Degradació dels valors naturals de les rieres i torrents
- Abandonament i disfunció dels espais de protecció de les infraestructures

Fortaleses i oportunitats:

- Perfeccionament del model de mobilitat sostenible i saludable en tots els àmbits
- Identificació d'itineraris ambientals, històrics i paisatgístics
- Creació funcional d'espais recuperats
- Foment dels valors de l'espai marítim
- Incorporació de les mesures del Projecte intermunicipal de Parc de la Riera d'Argentona
- Intervenir per una convivència ecològica i paisatgística de les infraestructures de mobilitat de la ciutat

Projectes en l'àmbit dels Marges

Front marítim

- M1.1 Connexió Riera d'Argentona
- M1.2 Front verd Iveco-Renfe
- M1.3 Connexió al port i l'estació
- M1.4 Naturalització Av. Maresme
- M1.5 Connexió Riera de Sant Simó

Riera de Sant Simó

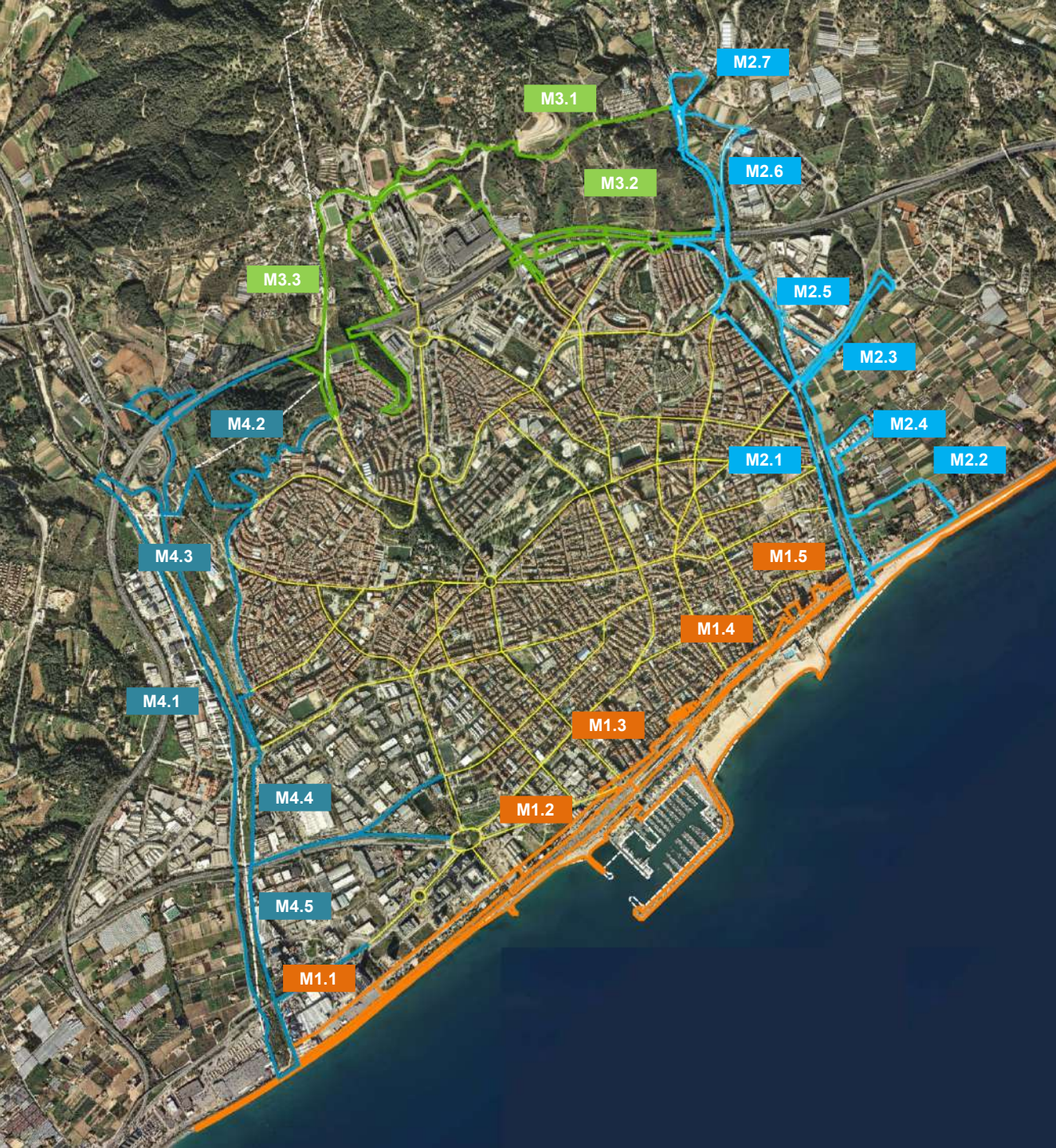
- M2.1 Restauració ecològica Riera de Sant Simó
- M2.2 Pla de Sant Simó
- M2.3 Marges eco paisatgístics de les Cinc Sènies
- M2.4 Espai test per a l'impuls de la pagesia ecològica
- M2.5 Connector verd, Parc de Rocafonda
- M2.6 Connector verd, Camí de Valldèix
- M2.7 Bassa de Biodiversitat

Els Turons

- M3.1 Camí dels contrabandistes
- M3.2 Parc periurbà Els Turons
- M3.3 Parc de El Torrent de les Valls

Riera d'Argentona

- M4.1 Restauració Riera d'Argentona
- M4.2 El Turó de Cerdanyola
- M4.3 El Parc de El Sorral
- M4.4 Passeig pel marge de riera
- M4.5 Restauració desembocadura

Estat dels projectes en els Marges i el teixit urbà

Front marítim

- M1.1 Connexió Riera d'Argentona
- M1.2 Front verd Iveco-Renfe
- M1.3 Connexió al port i l'estació
- M1.4 Naturalització Av. Maresme
- M1.5 Connexió Riera de Sant Simó

Riera de Sant Simó

- M2.1 Restauració ecològica Riera de Sant Simó
- M2.2 Pla de Sant Simó
- M2.3 Marges eco paisatgístics de les Cinc Sènies
- M2.4 Espai test per a l'impuls de la pagesia ecològica
- M2.5 Connector verd, Parc de Rocafonda
- M2.6 Connector verd, Camí de Valldeix
- M2.7 Bassa de Biodiversitat

Els Turons

- M3.1 Camí dels contrabandistes
- M3.2 Parc periurbà Els Turons
- M3.3 Parc de El Torrent de les Valls

Riera d'Argentona

- M4.1 Restauració Riera d'Argentona
- M4.2 El Turó de Cerdanyola
- M4.3 El Parc de El Sorral
- M4.4 Passeig pel marge de riera
- M4.5 Restauració desembocadura

Llegenda. Estat de desenvolupament

- Planejament
- Gestió
- Projecte tècnic

Reptes comuns als Marges de ciutat

Facilitar la connectivitat entre els corredor urbans i els espais oberts naturals

Ampliar l'espai destinat als modes de mobilitat sostenible: desplaçaments a peu, en bicicleta, o en transport públic

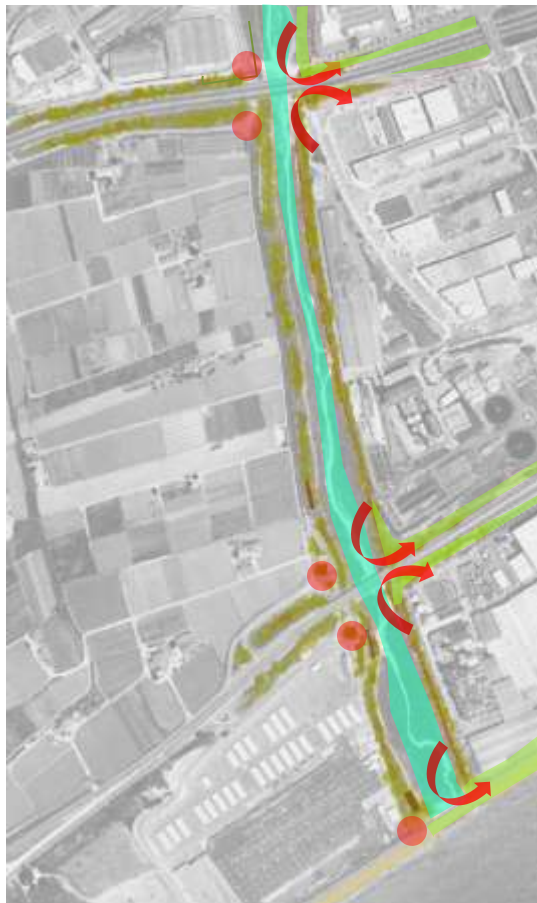
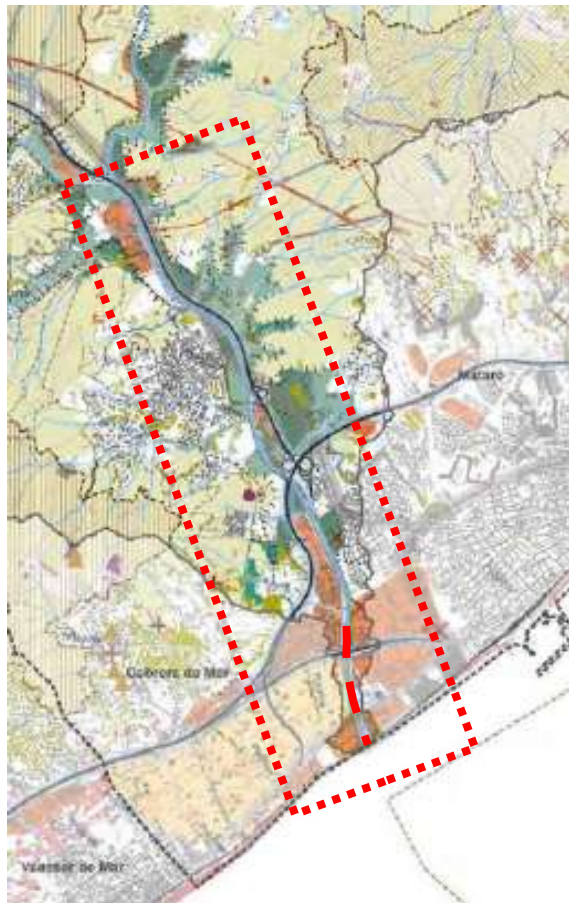
Crear nous espais i recuperar itineraris per funcions socials, paisatgístiques i de lleure

Posar en valor i restaurar ambientalment i paisatgísticament l'espai natural de les rieres i torrents

El Mar en valor : identificar-lo i promocionar-lo com actiu productiu i d'ús lúdic de la ciutat

Reptes de l'àmbit Riera d'Argentona i Parc de Cerdanyola

**Posar en valor i restaurar ambientalment i paisatgísticament l'espai natural de la Riera d'Argentona:
Incorporació de mesures del Projecte intermunicipal de Parc de la Riera d'Argentona**

Recuperació de l'aqüífer de la Riera d'Argentona

Restauració ambiental i paisatgística dels marges de la riera d'Argentona amb el reajust del DPH

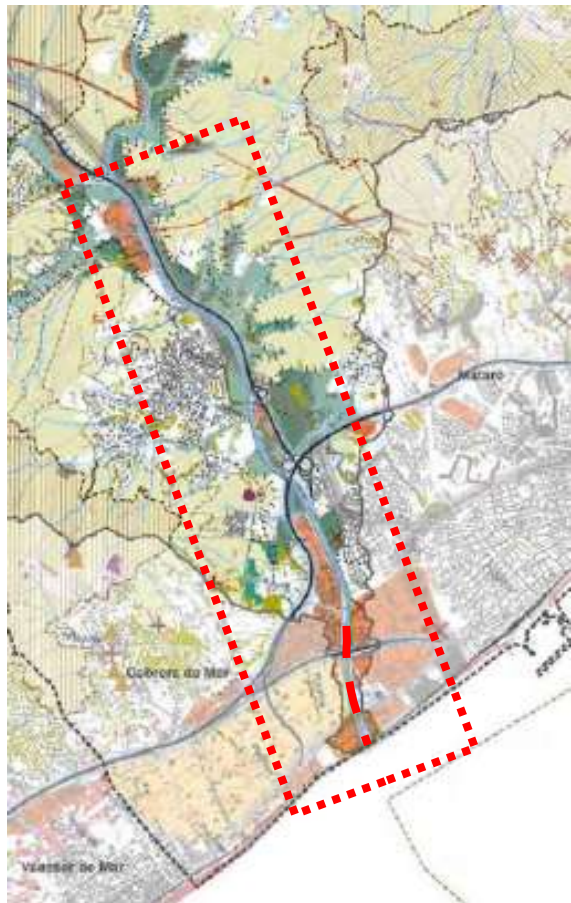
Completar i millorar l'itinerari per a vianants i bicicletes

Connectar la vall de la Riera amb els corredors verds urbans i els itineraris culturals

Promoure tasques de divulgació turística i educatives

Reptes de l'àmbit Riera d'Argentona i Parc de Cerdanyola

**Posar en valor i restaurar ambientalment i paisatgísticament l'espai natural de la Riera d'Argentona:
Incorporació de mesures del Projecte intermunicipal de Parc de la Riera d'Argentona**

Recuperació de l'aqüífer de la Riera d'Argentona

Restauració ambiental i paisatgística dels marges de la riera d'Argentona amb el reajust del DPH

Completar i millorar l'itinerari per a vianants i bicicletes

Connectar la vall de la Riera amb els corredors verds urbans i els itineraris culturals

Promoure tasques de divulgació turística i educatives

Reptes de l'àmbit Riera d'Argentona i Parc de Cerdanyola

Posar en valor i restaurar ambientalment i paisatgísticament l'espai natural de la Riera d'Argentona:
Incorporació de l'ordenació del Parc lineal de La Riera i del Parc de Cerdanyola al pas pel Sorral

Vetllar pel manteniment i conservació del Parc lineal de la riera, amb els components de mobilitat sostenible per a vianants i bicis

Preservació i recuperació ambiental i paisatgística de l'àrea dels garrofers i el bosc de pins del parc de Cerdanyola

Completar el corredor verd actual pel marge de la riera donant-li continuïtat a l'alçada del Sorral a ambdós costats de la via Sergia i fins el turó de Cerdanyola

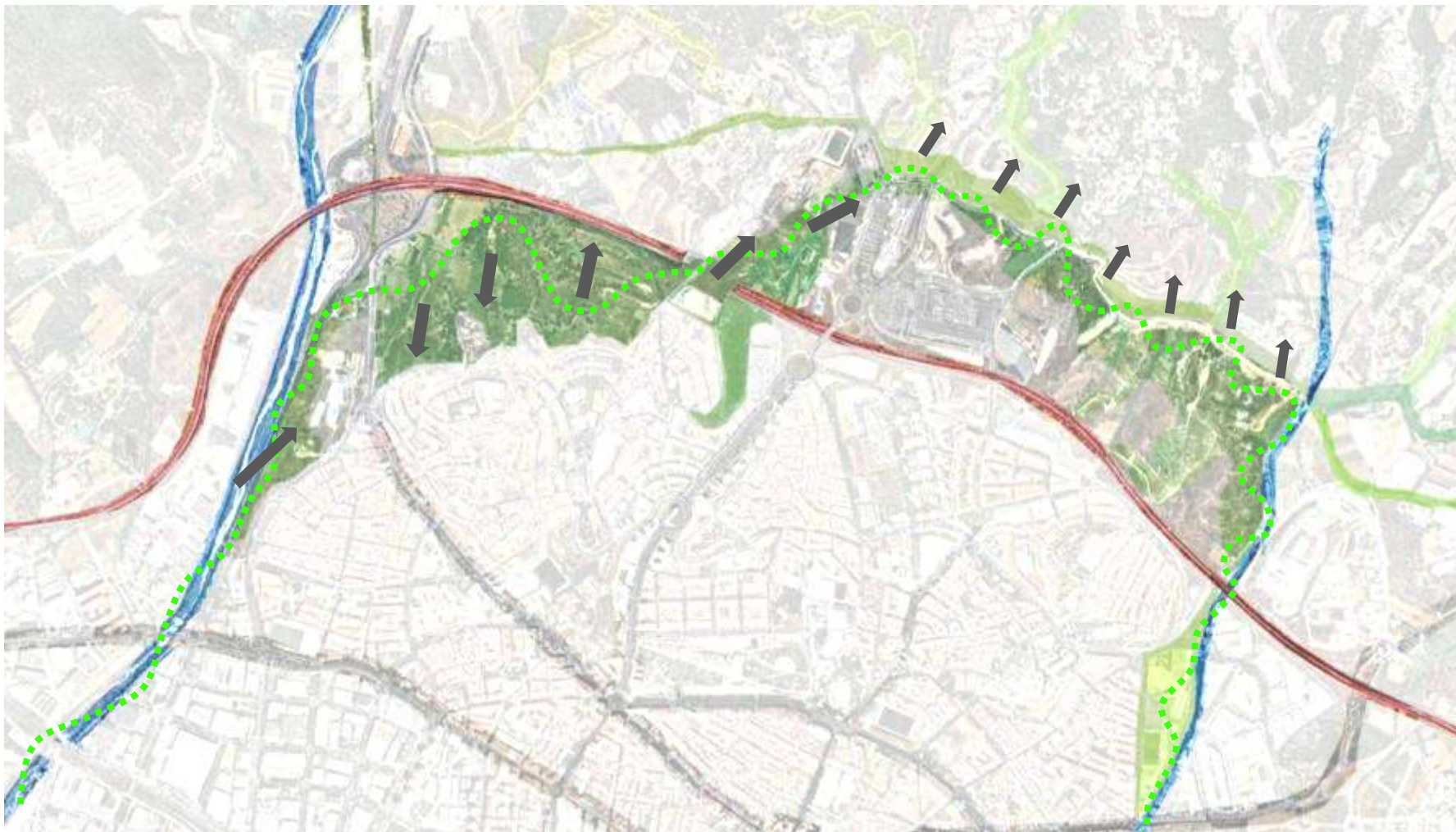
Facilitar la funció de corredor verd des del Parc de Cerdanyola fins al nou parc de Cirera a través del fals túnel del c/ Galícia

Condicionament dels passos connectors per vianants i bicis des del parc lineal cap a la riera i per sota la C-32 cap a Sant Jaume de Trajà

Reptes de l'àmbit la ciutat i els Turons

Cohesionar els verds urbans i periurbans del marge nord de la ciutat amb els espais oberts naturals donant continuïtat física i paisatgística

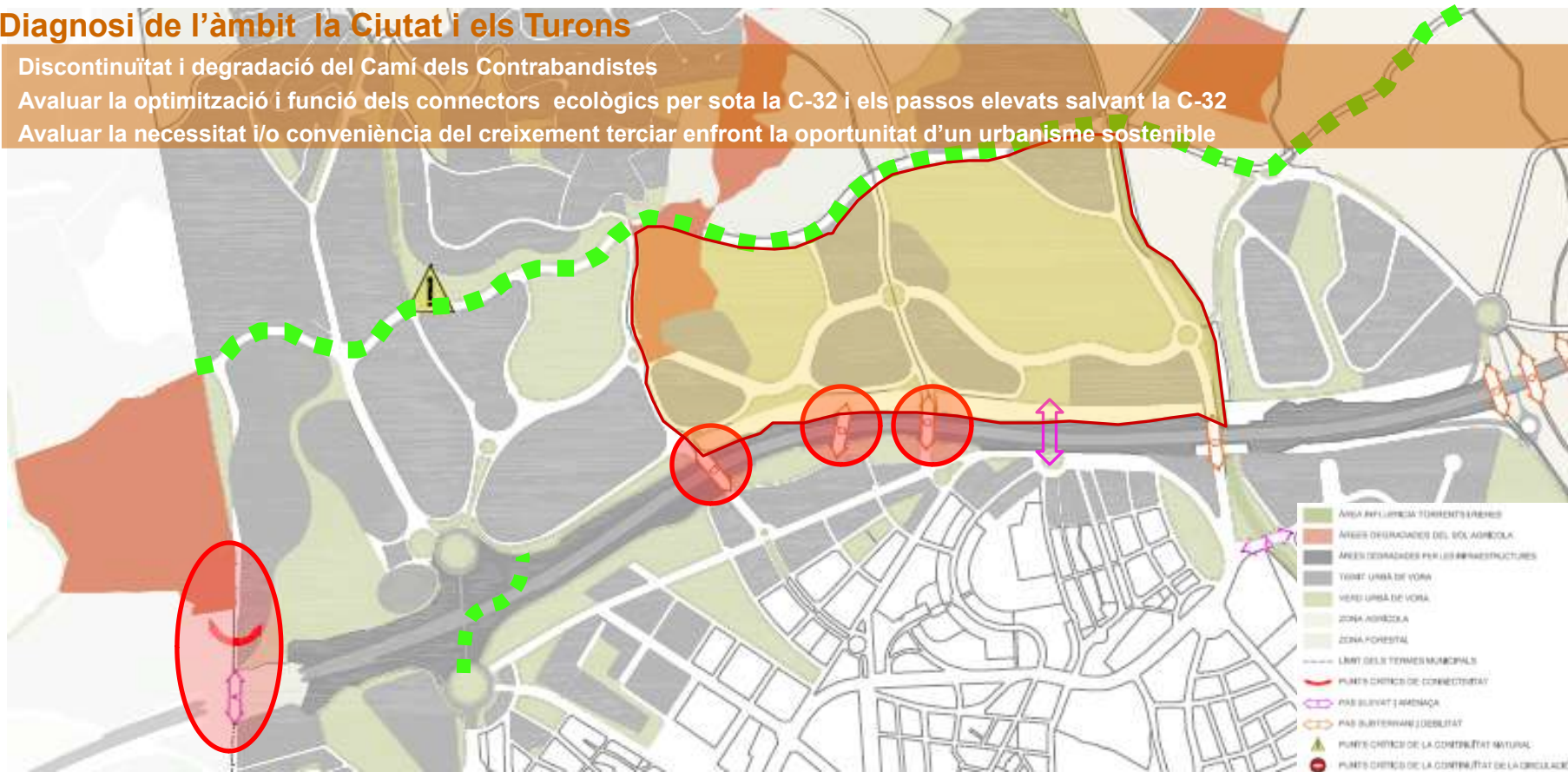

Diagnosi de l'àmbit la Ciutat i els Turons

Discontinuitat i degradació del Camí dels Contrabandistes

Avaluar la optimització i funció dels connectors ecològics per sota la C-32 i els passos elevats salvant la C-32

Avaluar la necessitat i/o conveniència del creixement terciar enfront la oportunitat d'un urbanisme sostenible

Estat actual del itinerari del Camí dels Contrabandistes, frontissa entre la ciutat i l'espai obert forestal

Reptes de l'àmbit la ciutat i els Turons

- ITINERARI HISTÒRIC
- - - ITINERARI URBÀ DE CONEXIÓ DINTRE LA CIUTAT
- ITINERARI RURAL ESSENCIAL PER LA XARXA INTERNA
- ITINERARI RURAL DE PAS RESTRICTIT
- ITINERARI PAISATGÍSTIC
- PERLLONGACIÓ DE CAMINS FORA DEL TERME MUNICIPAL
- VERDS URBANS
- LÍMITS DE PLANS ESPECIALS
- ZONA FORESTAL
- ZONA AGRÍCOLA
- ÀREA D'INFLUÈNCIA DE TORRENTS I RIERES
- PAS ELEVAT | OPORTUNITAT DE MILLORA
- PAS SUBTERRANI | FORTALESA A MANTENIR I MILLORAR
- PUNTS CRÍTICS DE CONNECTIVITAT A RESOLDRE
- ZONA D'INTERÉS NATURAL I CULTURAL

Naturalitzar i emfatitzar la integració de la C-32 amb Els Turons i la ciutat:

- Recuperar l'itinerari històric i paisatgístic del Camí dels Contrabandistes tot reordenant la reserva de sòl urbanitzable de Els Turons emfatitzant punts d'interès social, turístic inatural.
- Tractar paisatgísticament els marges de protecció de l'autopista i integrar-los als parcs
- Promoure la continuïtat dels corredors ecològics al pas de la C-32

ITINERARI PRINCIPAL DE L'ANELLA VERDA DES DE CARRER GALCÍA SALVANT LA C-32, CAP AL CAMÍ DELS CONTRABANDISTES

ITINERARI PER A VIANANTS SALVANT LA C-32

PASSERA

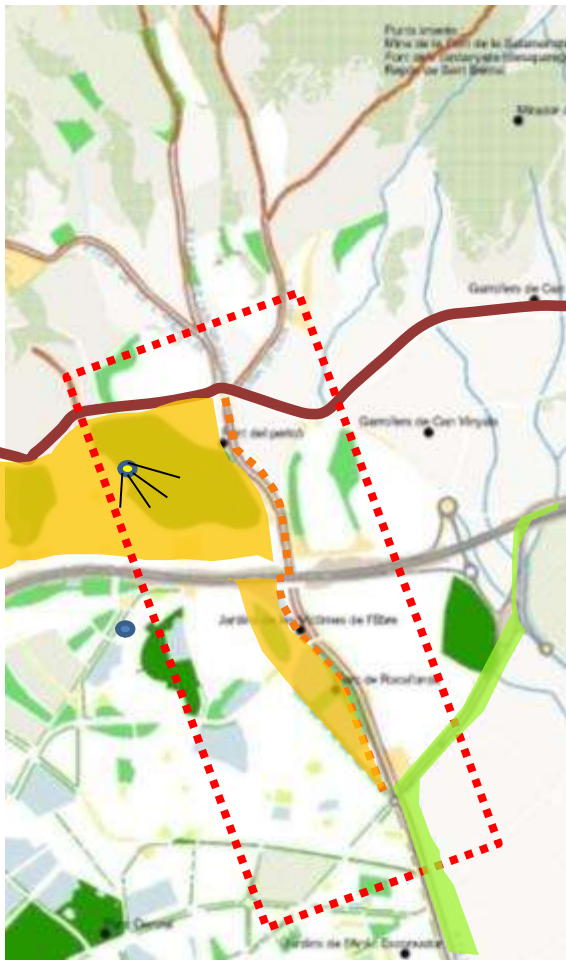

Reptes de l'eix Valldeix al pas per Rocafonda - Vallveric - Els Turons

Posar en valor l'eix paisatgístic del Camí de Valldeix:

Des del camí dels Contrabandistes cap el mar

Recuperació de l'eix paisatgístic Simó-Valldeix i adequació peatonal del tram, des del camí dels Contrabandistes, font del Pericó i fins el Parc de Rocafonda, resseguint la riera Valldeix, passant per sota la C-32

Restauració ambiental i revegetació de la llera de La Riera de Valldeix

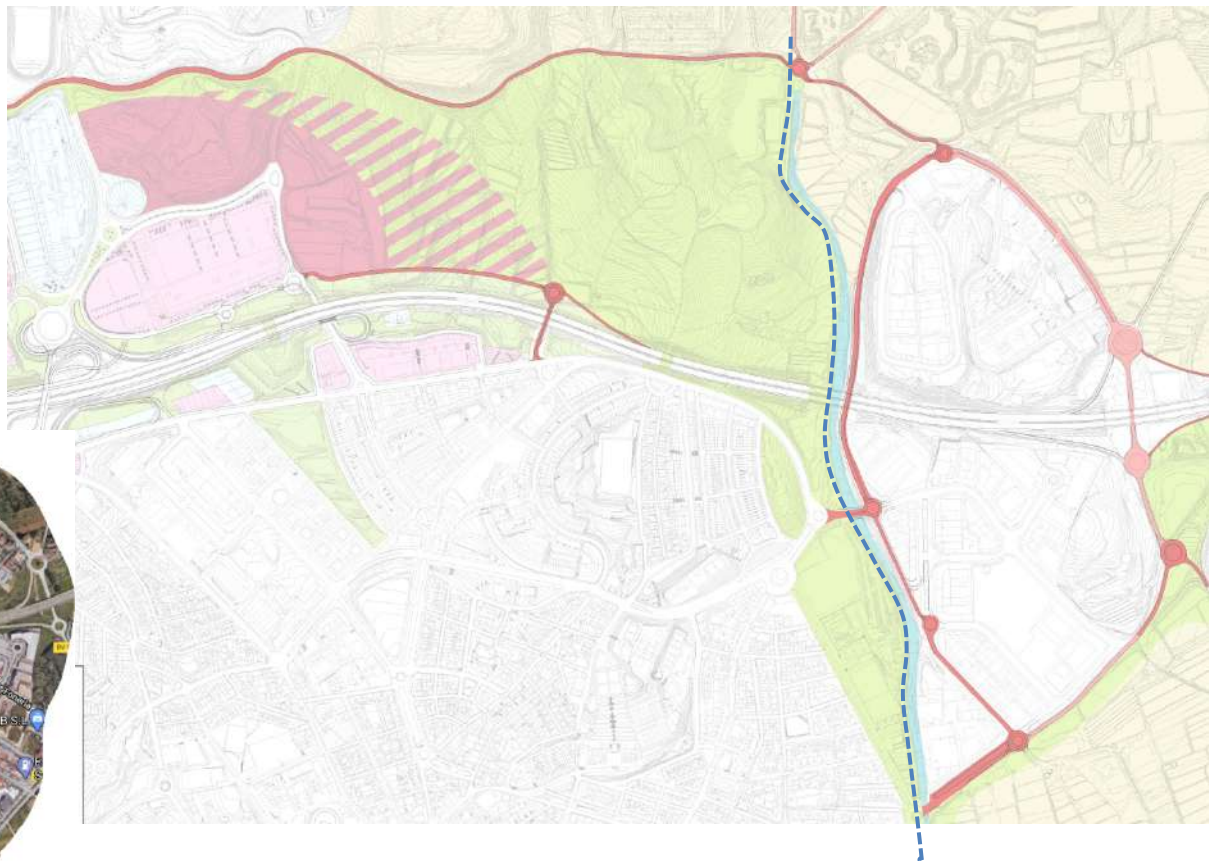
Crear un accés de connexió entre Vallveric, el camí dels Contrabandistes i l'eix paisatgístic de Valldeix

Crear nous punts de connexió i millorar els existents, entre el barri de Rocafonda i l'itinerari vora la Riera de Sant Simó

Identificar i adequar la Font del Pericó i l'espai de l'entorn dels Turons, com punt de trobada i/o portal cap a l'espai forestal

Reptes de l'eix Valldeix al pas pels Turons

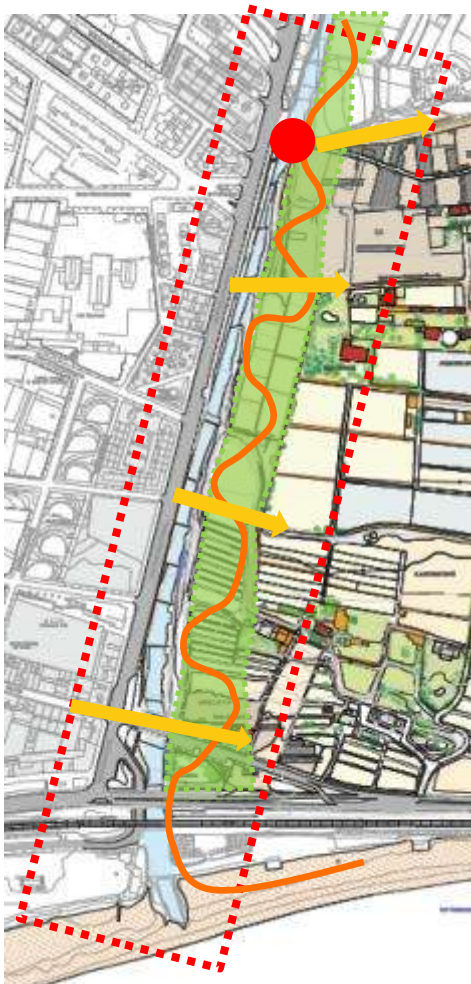

Identificar el Torrent de Valdeix com Nou Eix estructurador de la Infraestructura Verda del marge norest de la ciutat:

- Reorganitzar la mobilitat del marge oriental, desplaçant la crtra de Valdeix pel sector Vallveric i accés a la ciutat per Rocafonda
 - Integrar la vall del torrent en un ecosistema i itinerari verd cap a l'espai forestal
- Reduir i avaluar el desenvolupament terciari dels Turons per donar pas a la infraestructura verda de la ciutat

Reptes de l'àmbit Sant Simó-Valldeix

**Posar en valor l'espai de contacte entre la ciutat i l'espai natural agrícola Les Cinc Sènies:
Creació d'espai de centralitat perifèrica**

Redistribució funcional d'espais de la secció transversal Rda Cervantes - Riera Sant Simó - Franja agrícola, per un ús sostenible de l'espai

Restauració ambiental i paisatgística de la llera de La Riera de Sant Simó

Organització d'un espai lúdic i agrícolament productiu de caràcter social en la franja entre la llera de la riera i Les Cinc Sènies

Crear i identificar la Porta de Les Cinc Sènies i millorar les connexions i accessibilitat entre l'espai agrícola, la ciutat i el mar

Creació d'itinerari paisatgístic al marge esquerra de la Riera que connecti amb el sender del litoral

Proposta per l'ordenació del Pla de Sant Simó amb coherència, amb transició cap a l'espai agrari, amb connexió amb la franja litoral i amb els corredors verds urbans del nucli de la ciutat

ANELLA VERDA DE MATARÓ.

Àmbit de la Riera Sant Simó i l'espai agrícola les Cinc Sènies

La Infraestructura verda de Mataró està composta per tres elements: els espais oberts – forestal i agrícola –, l'anella verda o marges i els eixos verds urbans. Aquest projecte treballa sobre la part est de l'Anella Verda de Mataró conformada per la riera de Sant Simó i el límit de l'espai agrícola les Cinc Sènies. Aborda **necessitats** i carències de caràcter ambiental, social i econòmic en una zona especialment castigada.

Suposa la **restauració ecològica i de la biodiversitat** del tram més degradat de la riera de Sant Simó; la **reducció de l'efecte vorà** sobre l'espai agrícola de les Cinc Sènies, mitjançant una franja d'amortiguació; la **recuperació de finques sense ús** o degradades per l'impuls d'agricultura ecològica; la **millora de la connectivitat ecològica**; l'**increment de zona verda** pels barris limitrofs; la millora de **connexió a peu i en bicicleta** entre Can Quirze i el teixit urbà; la **revalorització cultural i paisatgística** de la riera i la plana agrícola.

AMBIENTAL

- Episodis de **pluges torrencials** freqüents amenacen Mataró.
- **Deterioració** de lleres i marges de les rieres incrementen el **risc** de grans inundacions.

SOCIAL

- **Rocafonda i Palau-Escorxador** limiten amb la riera.
- Barris obrers dels 70s amb **dèficit** d'espais públics.
- **18.000 habitants** (14% del municipi).

ECONÒMIC

- Les Cinc Sènies, **1.200 ha**, produeixen el **50% del producte** per a Mataró.
- Productors envellits sense relleu generacional.
- **42 explotacions agràries** consolidades.

CONTEXT

PROPOSTA

RESTAURACIÓ RIERA SANT SIMÓ

ÀMBIT

Tram més degradat de la riera (1km), entre carretera de Mata i el mar.

PROBLEMÀTICA

Degradació ambiental i paisatgística amb presència d'espècies invasores i de residus incontrolats.

OBJECTIUS

- 01. Millorar connectivitat ecològica
- 02. Millorar condicions d'adaptació canvi climàtic
- 03. Restaurar i recuperar la biodiversitat
- 04. Millorar l'habitabilitat urbana
- 05. Millora del límit paisatgístic
- 012. Aportar solucions innovadores
- 013. Garantitzar la perdurabilitat dels resultats

ACCIONS

- Redacció del projecte tècnic
- Execució i seguiment de les obres

MARGE CINCSÈNIES

ÀMBIT

Franja 1,5km de longitud per 20m d'amplada al marge nord-oest de les Cinc Sènies.

PROBLEMÀTICA

Pressió urbana, presència de finques ermes i escassetat d'espai públic en els barris limitrofs, ocupat en gran part per aparcament.

OBJECTIUS

- 01. Millorar connectivitat ecològica
- 02. Millorar condicions adaptació canvi climàtic
- 03. Restaurar i recuperar la biodiversitat
- 04. Millorar l'habitabilitat urbana
- 05. Millora del límit paisatgístic
- 06. Garantitzar l'accessibilitat dels nous espais verds
- 07. Facilitar modes de vida més sostenible en mobilitat i alimentació
- 012. Aportar solucions innovadores
- 013. Garantitzar la perdurabilitat dels resultats

ACCIONS

- Tramitació del planejament
- Expropiació de finques necessàries
- Redacció del projecte tècnic
- Execució i seguiment de les obres

ESPATTEST AGRARI

ÀMBIT

Àrea de 2 ha ubicada a la cantonada que configura la Riera de Sant Simó i el Camí de les Cinc Sènies.

PROBLEMÀTICA

Parcel·les molt degradades ecològicament i amb una situació emblemàtica a l'espai agrícola.

OBJECTIUS

- 01. Millorar connectivitat ecològica
- 02. Millorar condicions adaptació canvi climàtic
- 03. Restaurar i recuperar la biodiversitat
- 07. Facilitar modes de vida més sostenible en l'àmbit de la mobilitat i l'alimentació
- 012. Aportar solucions innovadores
- 013. Garantitzar la perdurabilitat dels resultats

ACCIONS

- Tramitació del planejament
- Expropiació de finques necessàries
- Redacció del projecte tècnic
- Execució i seguiment de les obres

TRAM 1

TRAM 2

TRAM 3

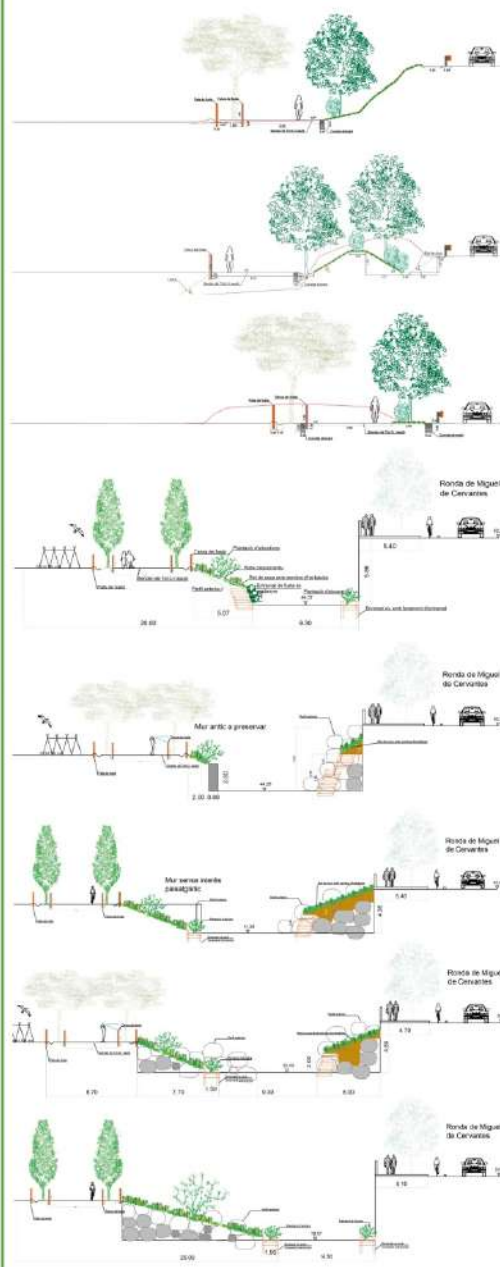
TRAM 4

TRAM 5

TRAM 6

TRAM 7

TRAM 8

Diagnosi i/o Reptes de l'àmbit de la franja litoral

Identificació dels punts crítics de discontinuïtat de la franja com a **passeig marítim**, com a itinerari lúdic-esportiu i com a espai natural

Gestionar la desocupació del sòl públic

Preparar els terrenys públics per la prolongació fins la Riera d'Argentona i futura urbanització del Passeig de Marina del Rengle

Diagnosi i/o Reptes de l'àmbit de la franja litoral

Identificació dels punts crítics de discontinuïtat de l'espai com a **passeig marítim**, com a itinerari lúdic-esportiu i com a espai natural

Reorganitzar l'accés a les platges

Obrir el pas del Varador al Callao

Completar l'accés al passatge de l'Espigó

Diagnosi i/o Reptes de l'àmbit de la franja litoral

**Transformació de l'Avinguda Maresme: de Via ràpida a Eix Cívic.
Recuperació d'espai a primera línia de mar pel gaudi dels ciutadans**

La reversió de la titularitat de la carretera N-II, dona competència municipal per la transformació de l'avinguda Maresme en un ESPAI de VALOR de la ciutat

IDENTIFICACIÓ d'aquest espai en diferents iniciatives i projectes municipals:

-PROJECTE MAR EN VALOR

-PLA ESTRATÈGIC DEL PORT DE MATARÓ

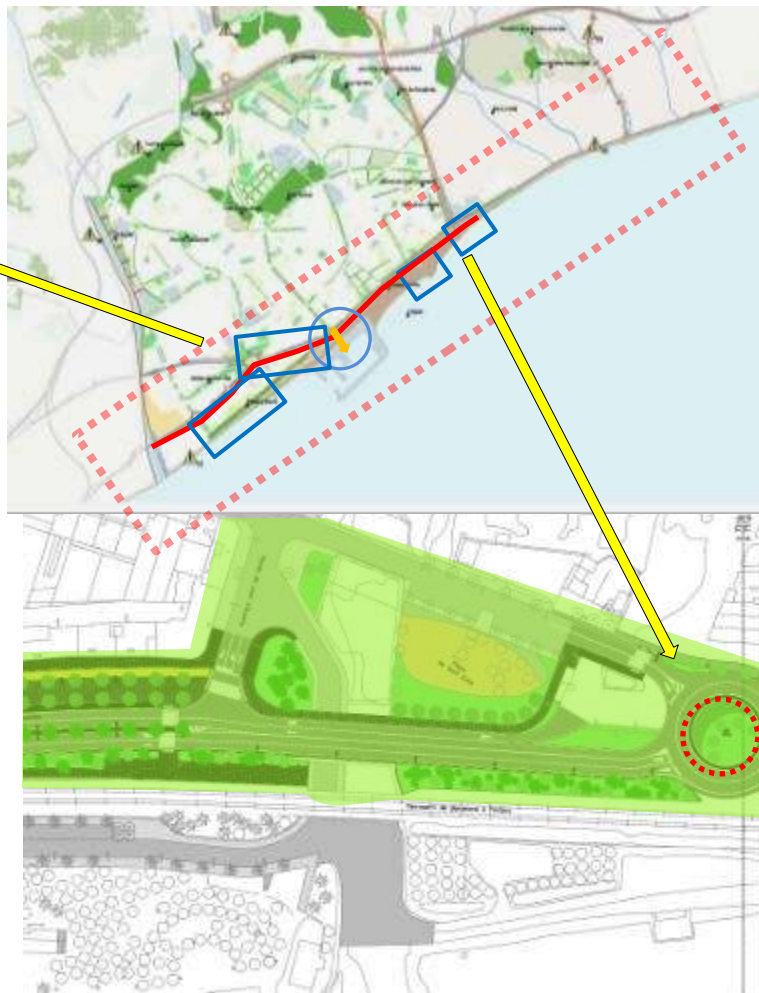
-ORDENACIÓ GENERAL DEL FRONT MARÍTIM:

REORDENACIÓ DELS SITEMES PÚBLICS (F/M/V/C)

MILLORA URBANITZACIÓ TRAM IVECO-RENFE

URBANITZACIÓ GIRATORI SANT SIMÓ i MAI TANQUIS

NOU ACCÉS AL PORT I REORDENACIÓ DE L'ESTACIÓ DE TREN

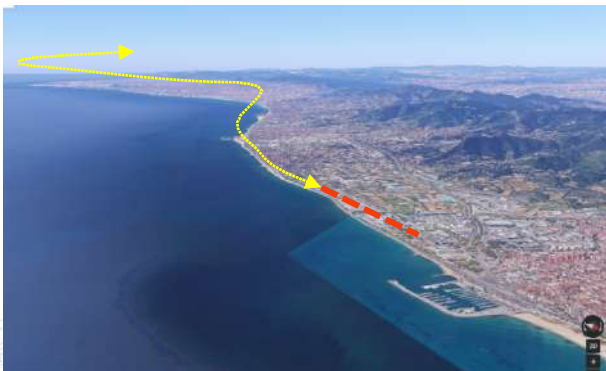

Diagnosi i/o Reptes de l'àmbit de la franja litoral

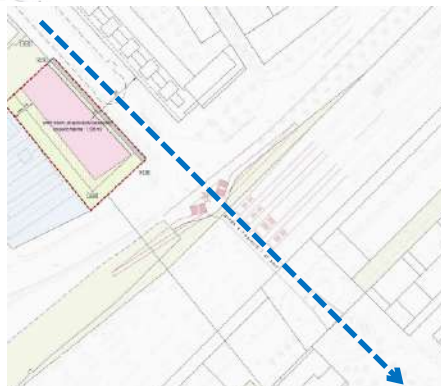
El nou accés al Port: Via mar-muntanya

Reordenació de l'estació de tren

Millora de les esculleres amb creació d'itinerari per vianants i bicis en el front del litoral des de Barcelona

ITINERARI PEL FRONT LITORAL DES DE BARCELONA

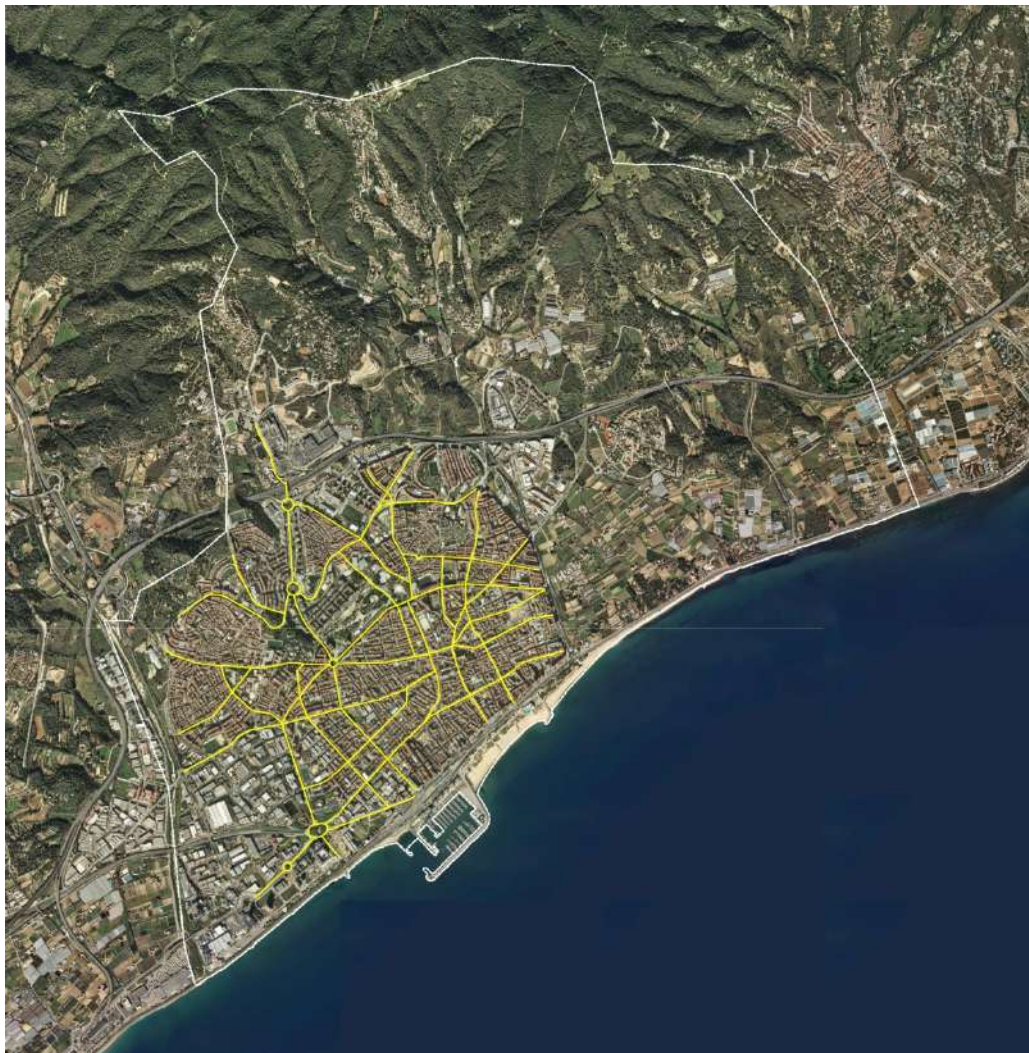

NOU ACCÈS A LA ESTACIÓ I AL PORT

6. El verd urbà

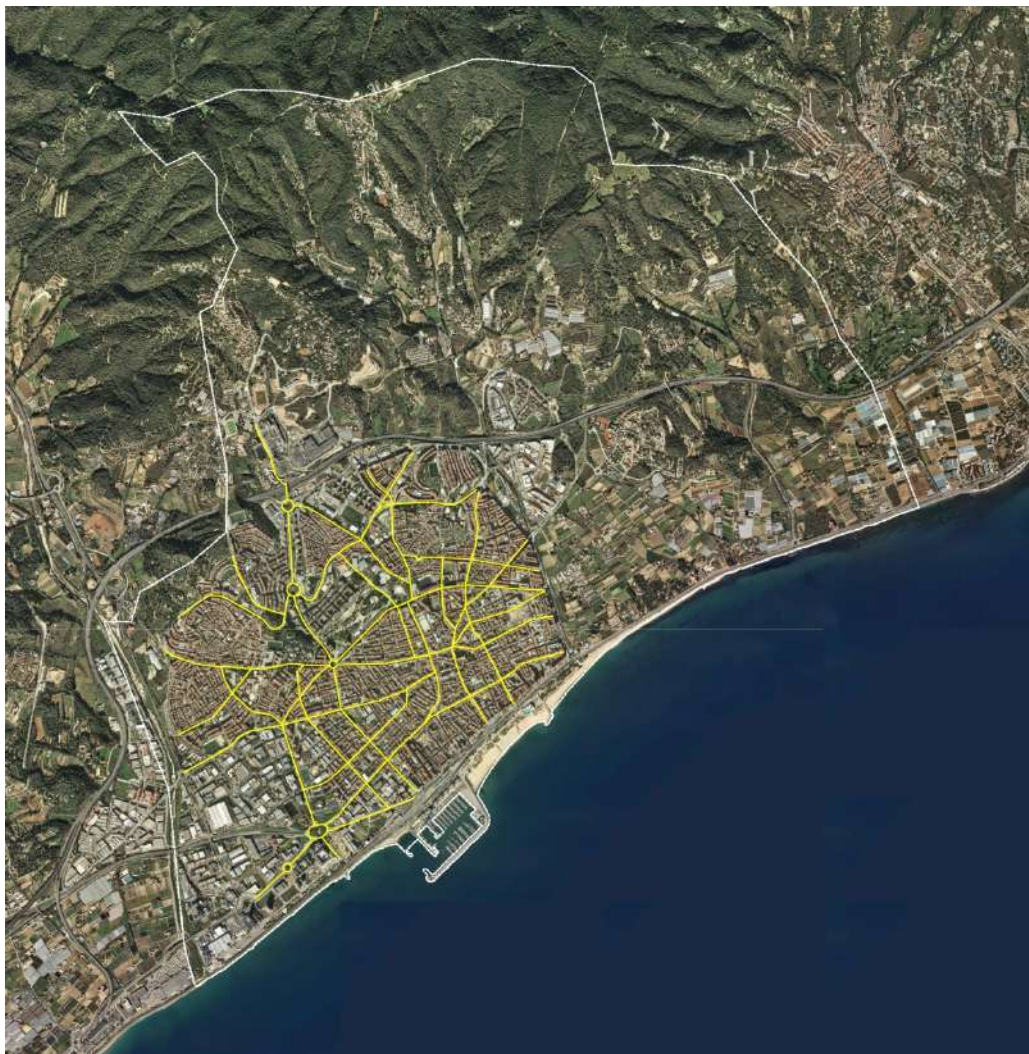
Descripció de la xarxa:

La xarxa d'eixos verds de Mataró és la infraestructura bàsica per a la mobilitat a peu i en bicicleta al municipi.

Es conforma de vies de certa longitud que connecten els diferents barris de la ciutat, les zones verdes urbanes, així com les principals zones atraients de viatges – equipaments, zones comercials, dependències municipals i parades de transport públic-. Connecta també amb els marges urbans, que fan la transició amb els espais oberts.

La definició de la xarxa d'eixos verds, es basa amb la xarxa bàsica de vianants definida en el Pla de Mobilitat Urbana Sostenible (PMUS). Aquesta es completa amb alguns eixos que connecten els barris de la part superior del municipi i fan l'enllaç amb el marge nord del teixit residencial i l'extensió dels eixos actuals al marge oest.

La xarxa d'eixos verds, ha d'incorporar una presència important de verd urbà, que contribueixi a l'adaptació i mitigació dels efectes del canvi climàtic, i ofereixi unes condicions ambientals adequades per a la mobilitat a peu i en bicicleta, així com l'estança i altres activitats socials. Igualment han de presentar una distribució espacial justa, que prioritzi la qualitat dels desplaçaments a peu i en bicicleta en front la mobilitat en cotxe privat.

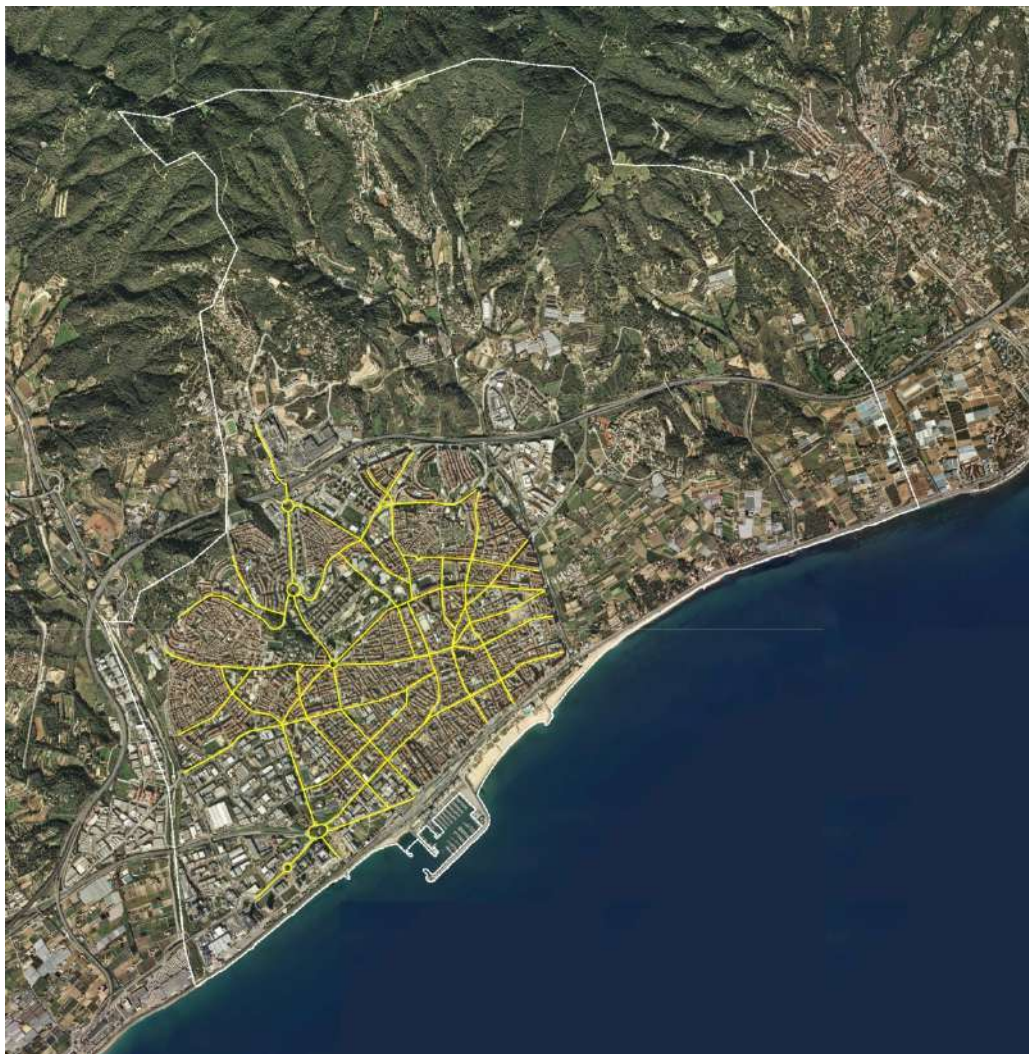
Diagnosi inicial:

Debilitats i amenaces:

- Carrers que en bona mesura formen part de la xarxa bàsica primària i secundària. Això implica una presència significativa de vehicles i una major contaminació acústica i de l'aire.
- Alguns carrers presenten pendents superiors al 6%, que dificulten la mobilitat a peu i en bicicleta, especialment en direcció mar-muntanya.

Fortaleses i oportunitats:

- Eixos de gran longitud que connecten i vertebraren els diferents barris de la ciutat i s'enllacen amb els marges.
- Eixos que connecten zones verdes, equipaments, i elements patrimonials d'interès de la ciutat.
- La majoria de carrers presenten pendents inferiors al 6%, que faciliten la mobilitat a peu i en bicicleta, especialment en la direcció paral·lela al mar.
- Possibilitat d'adaptar la urbanització dels carrers per a facilitar la mobilitat a peu i en bicicleta i la introducció de verd urbà
- Possibilitat de fomentar la implantació de verd en mitgeres i terrats dels edificis de l'entorn.

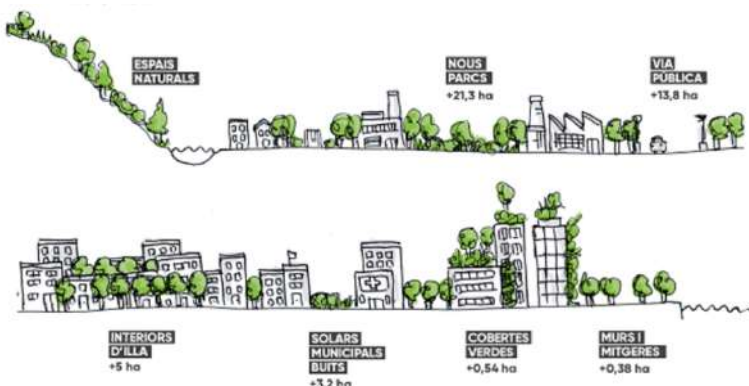

Reptes per a l'impuls del verd urbà

1. Millorar la continuïtat ecològica dels espais naturals potenciant la naturalització i la introducció de verd urbà a tots els nivells: en superfície –parterres, arbusts- i en alçada –arbres, mitgeres i terrats-.

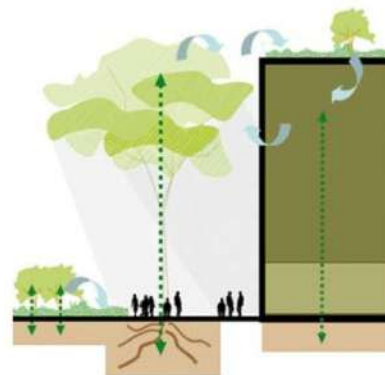
Pla d'Impuls a la Infraestructura Verda

Font: Ajuntament de Barcelona

Connectivitat a tres nivells

Font: Agència d'Ecologia Urbana de Barcelona

Nivell en alçada

- Biodiversitat
- Connexió entre copes d'arbres
- i les cobertes dels edificis
- L'aprofitament de parets verdes per a la connexió entre el nivell de superfície i el de l'alçada

Nivell de superfície

- Influència directa sobre l'habitabilitat de persones al carrer i les condicions microclimàtiques
- Permeabilitat del sòl i relació entre elements vegetals i el subsòl

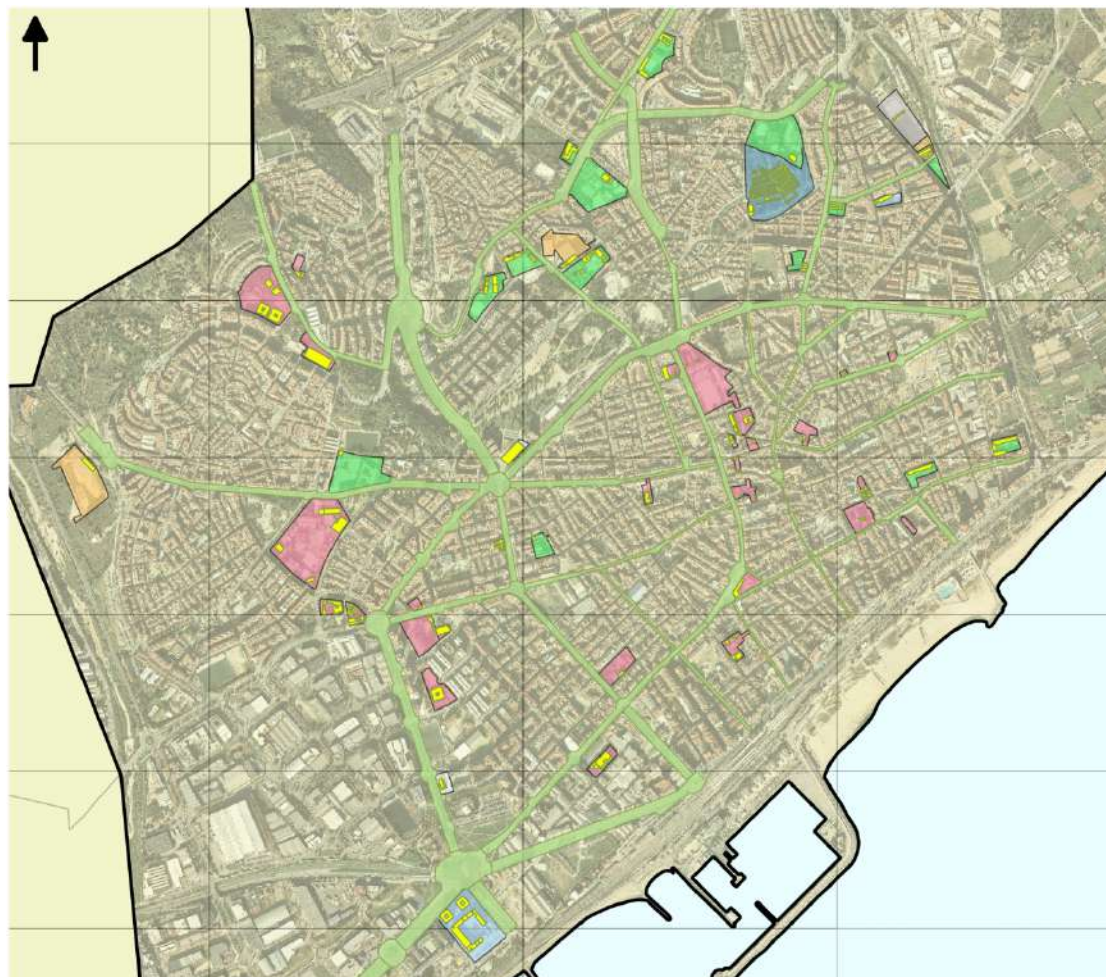
Nivell en subsòl

- Infiltració d'aigua al subsòl
- Desenvolupament espacial de les arrels
- Compactació del sòl i compatibilitat amb les infraestructures

Font: Pla del verd i de la biodiversitat de Barcelona 2020. Ajuntament de Barcelona

Reptes per a l'impuls de la xarxa de corredors verds urbans

1. Millorar la continuïtat ecològica dels espais naturals potenciant la naturalització i la introducció de verd urbà a tots els nivells: en superfície –parterres, arbusts- i en alçada –arbres, mitgeres i terrats-.

Llegenda

■ Terrats Vàlids

■ Vies Verdes

Equipaments

■ E

■ E/Ca

■ Ead

■ Ecs-Eed

■ Eed

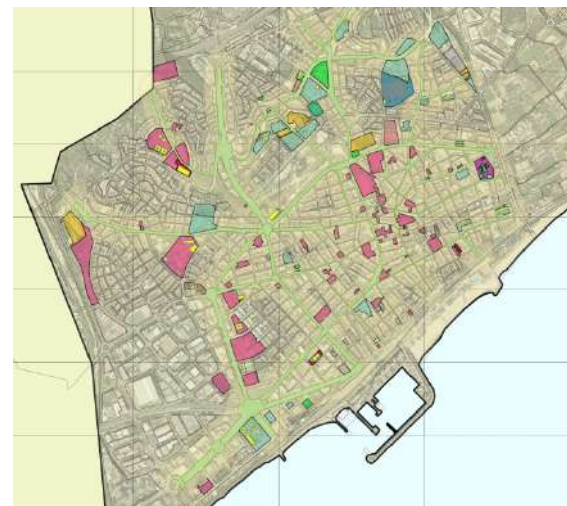
■ Eed-Ead-Ecs

■ Eed-Ecs

■ Efu

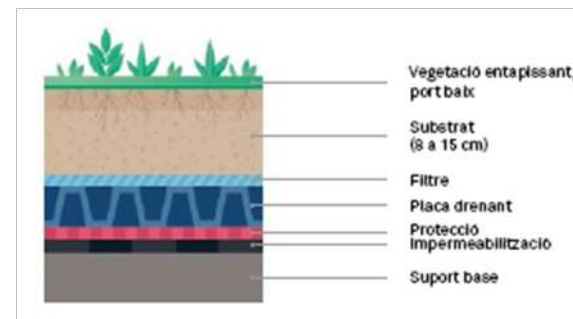
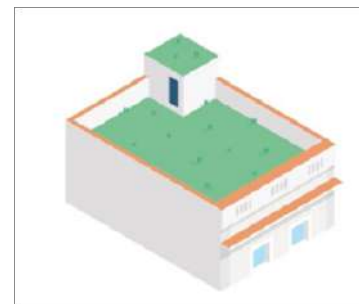
■ Esa

■ Esp

Reptes per a l'impuls de la xarxa de corredors verds urbans

1. Millorar la continuïtat ecològica dels espais naturals potenciant la naturalització i la introducció de verd urbà a tots els nivells: en superfície –parterres, arbusts- i en alçada –arbres, mitgeres i terrats-.

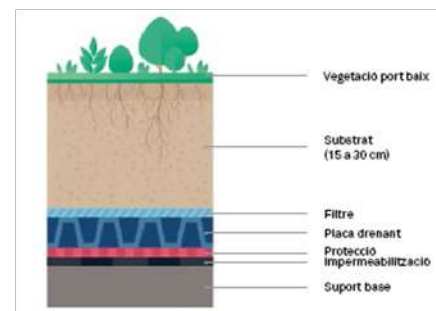

Cost orientatiu: entre 70 i 90 euros/m², aproximadament. Inclou: impermeabilització, sistema drenant, substrat, vegetació i reg. A partir del document: Guia de terrats vius i cobertes verdes de Barcelona

Reptes per a l'impuls de la xarxa de corredors verds urbans

1. Millorar la continuïtat ecològica dels espais naturals potenciant la naturalització i la introducció de verd urbà a tots els nivells: en superfície –parterres, arbusts- i en alçada –arbres, mitgeres i terrats-.

Residència d'avis Can Icass	
Clau urbanística: Sistema d'equipament comunitari (E)	
Superfície: 1117 m ²	
Cost orientatiu i tipus de coberta: 89.360 € / coberta extensiva	

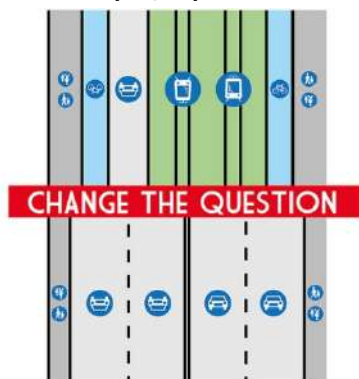
Cost orientatiu: entre 90 i 130 euros/m², aproximadament. Inclou: impermeabilització, sistema drenant, substrat, vegetació i reg. A partir del document: Guia de terrats vius i cobertes verdes de Barcelona

Pavelló Mataró	
Clau urbanística: Sistema d'equipament comunitari (E)	
Superfície: 2809 m ²	
Cost orientatiu i tipus de coberta: 224.720 € / coberta extensiva Us recomanable: 280.900 € / coberta naturalitzada	

Reptes per a l'impuls de la xarxa de corredors verds urbans

2. Ampliar l'espai destinat als modes de mobilitat sostenible i facilitar els desplaçaments a peu, en bicicleta, o en transport públic connectant i prioritant la continuïtat de l'espai per a aquest tipus de desplaçaments

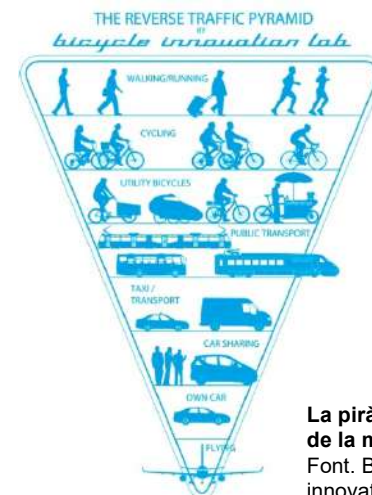
SXXI. Quantes persones es poden desplaçar pel carrer?

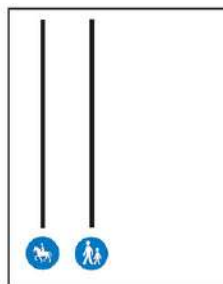
SXX Quants cotxes es poden desplaçar pel carrer?

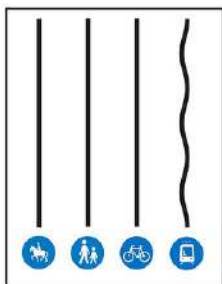
Font: www.paisajetransversal.com

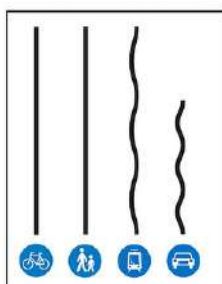
La piràmide invertida de la mobilitat
Font. Bicycle innovation lab

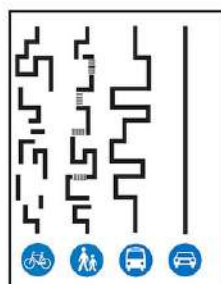
1800

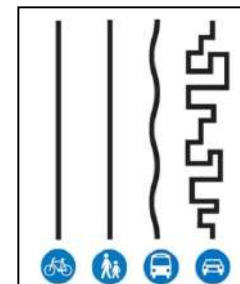
1900

1920

1950 - present

Ciutats més habitables

Breu història del disseny de la mobilitat.
I planificació de la mobilitat per a unes ciutats més habitables
Font: <https://copenhagenize.eu/>

Reptes per a l'impuls de la xarxa de corredors verds urbans

Estudi eixos verds de Mataró. C/ Miquel Biada i Camí del mig

Reptes per a l'impuls de la xarxa de corredors verds urbans

Exemples de punts d'interès per les seves
visuals sobre la ciutat i el mar

3. Impulsar les polaritats o àrees de centralitat en cadascun dels eixos. Zones o punts que tenen o poden tenir un caràcter cívic destacat fruit de la presència d'equipaments, zones verdes, àrees comercials, elements d'interès cultural, patrimonial o paisatgístic, pel contacte amb zones pacificades existents als diferents barris, o pel fàcil accés al transport públic, entre d'altres.

Esquema d'eixos, zones
pacificades equipaments i zones
verdes

Punts amb vistes sobre la ciutat i el mar

Plaça de Vista
Alegre

Parc de Les
Roques Albes

Parc de Rafael
Albert

Reptes per a l'impuls de la xarxa de corredors verds urbans

4. Portar a terme actuacions que permetin transformar l'entorn amb de manera lleugera, ràpida i assequible

New York, Brooklyn

Belo Horizonte, Brasil

Ciutat de Mèxic

Font: Temporary Interventions. <http://www.urb-i.com/before-after-temp>

Si bé la majoria de projectes d'urbanització suposen una transformació amb caràcter permanent també es poden portar a terme **actuacions flexibles mitjançant l'utilització de pintura, mobiliari urbà no fixa, testos amb vegetació o elements de seguretat vial**, entre d'altres. Són actuacions que permeten la transformació de l'espai en un termini molt més curt de temps i a un cost molt inferior, i que permeten també avaluar el funcionament i pertinença d'una determinada proposta.

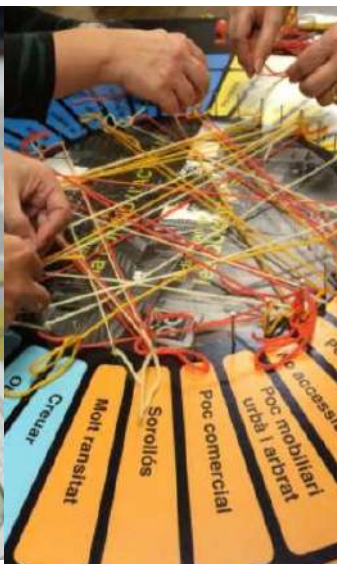
Reptes per a l'impuls de la xarxa de corredors verds urbans

5. Portar a terme actuacions que fomentin la participació ciutadana en el disseny, la transformació i/o la posterior gestió de l'espai

Projecte participatiu per a la humanització i transformació en eix cívic de l'Avinguda Meridiana Font: Ajuntament de Barcelona

Transitada
Trànsit
sorollosa
Be cotxes
concorreguda

Cada cop més, es promouen **formes de col·laboració pública-comunitària** que permeten el disseny participatiu de carrers, parcs i places, la gestió comunitària d'espais en desús, la conversió de mitgeres i terrats en murs i cobertes verdes, o la participació en la vegetaltització de la ciutat a través de petites actuacions.

Reptes per a l'impuls de la xarxa de corredors verds urbans

5. Portar a terme actuacions que fomentin la participació ciutadana en el disseny, la transformació i/o la posterior gestió de l'espai verd

El permís de vegetaltitzar. S'autoritza iniciatives ciutadanes per a construir i mantenir petits espais ajardinats.

Font: Ajuntament de París / www.paris.fr/permisdevegetaliser

NYC Plaza Program. Es col·labora amb organitzacions veïnals per a transformar carrers infrautilitzats en espais públics, amb vegetació i mobiliari urbà, impulsats des de la ciutadania.

Font: Ajuntament de NYC. <http://www.nyc.gov/html/dot/html/pedestrians/nyc-plaza-program.shtml>

Subvenció per a la creació de 10 nous terrats verds en edificis d'habitatge

Font: Ajuntament de Barcelona

Pla Buits. Col·laboració amb entitats per a recuperar espais buits en desús

Font: Ajuntament de Barcelona

